

Promise

Voor bijbels denken in de (gezondheids)zorg 23e jaargang nr. 1 (januari 2007)

In dit nummer

Psychosomatiek in het boek Spreuken
Onheilsprofeten
Angst en liefdebanden in kerken,
gezinnen en sekten

Psychosomatie (het boek) Spre

Het boek Spreuken geeft ons de praktische toepassing van de wijsheid van God, die hemel en aarde schiep, op de verschillende facetten van het leven in deze wereld van verwarring en verval. God bepaalt ons in dit boek bij Zijn onmetelijke genade door Zijn wijsheid toe te laten passen op de omstandigheden van ons dagelijkse leven. Hij toont ons wat de gevolgen zijn van alle wegen waarin een mens zou kunnen wandelen. God doet dit niet zozeer in de vorm van een wetboek, maar door een boek dat handelt over de wereld en over het bestuur van God. Veel is te lezen over het principe dat de mens oogst wat hij gezaaid heeft. Vaak zijn er twee wegen te onderscheiden in het boek. Enerzijds de goddelijke weg voor het gedrag van de mens en anderzijds datgene wat het hart, het innerlijk van de mens voortbrengt, en de gevolgen daarvan. Aan iemand die zich wil onderwerpen aan het Woord van God, worden middelen gegeven om de weg van eigen wil en dwaasheid van het hart te vermijden. Immers het menselijk hart alleen is onbekwaam om de draagwijdte te verstaan van allerlei handelingen, die het hart ons ingeeft. Spreuken bepaalt ons bij Gods Wijsheid teneinde ons te behoeden. Tevens wil het ons eraan doen gewennen om onderworpen te zijn aan de gedachten van God. Gods voorschriften leiden tot praktische blijdschap in deze wereld.

Sprek vanuit de Heer en vertrouw op de Heer

Rekening houden met God is het begin van alle wijsheid. De dwaas zegt in zijn hart: "Er is geen God" (Ps. 14:1) en houdt dus ook geen rekening met God. Spreuken 10:27 zegt: "De vreeze des Here vermeerderd de dagen". In Spr. 2:10-11 kunnen we lezen: "Want de wijsheid zal in uw hart komen en de kennis zal voor uw ziel liefelijk zijn, bedachtzaamheid zal over u waken, verstandigheid u behoeden". "In de veelheid van woorden ontbreekt de overtreding niet, maar wie zijn lippen bedwingt is verstandig" aldus Spr. 10:19. Spreuken 24:13 en 14 maakt een psycho-

somatische vergelijking: Wijsheid is voor de ziel als honing voor het gehemelte. "De woorden vanuit iemands mond zijn diepe wateren, een bruisende beek, een bron van wijsheid" (Spr. 18:4). Het kan een mens verontreinigen maar ook sterker maken en genezen. Daarom zijn vriendelijke woorden als honingzeem, zoet voor de ziel en medicijn voor het gebeente (lichamelijke gezondheid) (Spr. 16:24). Vriendelijke woorden vanuit een wijs hart hebben dus een goede invloed op de genezing van ons lichaam. Dat ook ons gedrag en ons denken consequenties hebben voor ons lichaam, is overduidelijk in het boek Spreuken. Er bestaat een direct verband tussen het rekening houden met God en ons lichamelijk welzijn. We vinden dit bijvoorbeeld in Spreuken 3:5-8: "Vertrouw op de Here met uw ganse hart, en steun op uw eigen inzicht niet. Ken Hem in al uw wegen, dan zal Hij uw paden recht maken. Wees niet wijs in eigen ogen, vrees de Here en wijk van het kwaad; het zal medicijn wezen voor uw vlees, en lafenis voor uw gebeente". Daarom spoort de Heilige Geest ons aan in Spr. 4:10: "Hoor, mijn zoon, en neem mijn woorden aan, opdat uw levensjaren talrijk worden". Omgekeerd kan men stellen dat een vleselijke levenswandel van een mens, en zelfs van een wedergeboren christen, zijn leven op aarde kan bekorten. Ten diepste is, volgens de Bijbel, ziekte en dood het gevolg van de zonde(n). Natuurlijk willen we niet beweren dat de levensduur van een christen op aarde evenredig is met de mate van het leven door de Geest. Daarvoor geeft de Bijbel genoeg andere redenen van ziek zijn aan, bijvoorbeeld door zonden van de ander, door omstandigheden, de vervallen natuurkrachten, het milieu, opdat de werken Gods openbaar worden (Joh. 9:3), als tuchtmaatregel (Hebr. 12:5 e.v.) enzovoort.

Psychosomatische relaties

In dit artikel willen we ons beperken tot de psychosomatische klachten van een christen, d.w.z. lichamelijke klachten die

het gevolg zijn van innerlijke onvrede, die op zijn beurt weer ontstaat door een vertroebeling van het gemeenschapsleven met de Heer. Leven met God echter onder leiding van de Heilige Geest (die ons leven is), heeft over het algemeen een grote, zegenende invloed op ons lichaam. Spreuken 4:20-22: "Mijn zoon, sla acht op mijn woorden, neig uw oor tot mijn uitspraken; laat ze niet wijken uit uw ogen, bewaar ze diep in uw hart. Want zij zijn leven voor wie ze vinden, genezing voor hun ganse lichaam". Innerlijke vrede verkrijgt men volgens de bijbel door het onderhouden van Gods geboden, en het gevolg daarvan is een lang en gelukkig leven.

k in uken

“Hoor, mijn zoon, en
neem mijn woorden
aan, opdat uw
levensjaren talrijk
worden.”

Spreuken 4:4 zegt: “Onderhoud mijn geboden, opdat gij moogt leven”. Een wedergeboren christen, die alleen ziet op zichzelf of op een ander of op de omstandigheden, maar niet op Christus, zal gebukt gaan onder een schuldig geweten, hetgeen een last is die door het lichaam bijna niet te dragen is.

Iemand die Christus niet ziet of kent in zijn wegen, steunt op zijn oude natuur, het oude hart, waaruit niet veel goeds komt. In Marcus 7:21-23 zegt de Here Jezus, dat wat van binnenuit komt, de mens onrein maakt: “Want van binnenuit, uit het hart der mensen, komen de kwade overleggingen, hoererij, diefstal, moord, echtbreuk, hebzucht, boosheid, list,

onmatigheid, een boos oog, godslastering, overmoed, onverstand”. Hier vinden we de psychosomatische oorzaken duidelijk beschreven. In het bijbelse denken over de wedergeboren mens is het zo, dat de Heilige Geest, die een gelovige ontvangt, onze geest leidt. En onze geest leidt ons lichaam. Leven we door de Geest, dan zal dat zijn heilzame werking op ons lichaam hebben. Leven we uit het vlees, uit ons oude hart, dan doven en blussen

we de Geest en zal wat vanuit het oude hart komt, de mens verontreinigen en ziek maken. De tegenstelling tussen leven door de Geest en vleselijk leven, en hun werking op het lichaam vinden we in Spreuken 14:30: “Een zachtmoedig hart (leven door de Geest) is leven voor het vlees, maar jaloersheid (vleselijk leven) is vertering voor de beenderen”. Vertering voor/van de beenderen is dus te zien als een gevolg van innerlijke spanningen op het lichaam. Uit het bovenstaande blijkt dat bij vertering van de beenderen niet alleen het skelet, maar het gehele lichaam pijn doet en door zonde is aangetast. Een van de meest voorkomende oorzaken van innerlijke spanningen waaraan veel

“Een zachtmoedig hart (leven door de Geest) is leven voor het vlees, maar jaloersheid (vleselijk leven) is vertering voor de beenderen”

wedergeboren christenen lijden, zijn niet beleden zonden. Veel psychosomatische klachten vinden hier hun oorsprong. Spreuken 28:13: “Wie zijn overtredingen bedekt, zal niet voorspoedig zijn; maar wie ze belijdt en nalaat, die vindt ontferming”. Net als in de Psalmen 51, 38 en 32 spreken de Spreuken over lichamelijke ongemakken door emotionele reacties van een neergebogen geest.

Belijden

God is een heilige God, die geen zonde in Zijn nabijheid duldt, die geen gemeenschap heeft met het vleselijke leven waarin ons lichaam niet geleid wordt door de heilzame werking van de Heilige Geest, maar door onze (oude) geest. Psychosomatische klachten op grond van niet beleden zonden zijn voor de Here, die alles doorziet, een gruwel. Spreuken 5:21-

23: “Want voor de ogen des Heren liggen ieders wegen open, Hij weegt al zijn gangen. Zijn ongerechtigheden vangen de goddeloze, in de strikken zijner zonde raakt hij vast. Hij sterft, omdat tucht hem ontbreekt, door zijn grote dwaasheid verdwaalt hij”. Schuld belijden is bij deze psychosomatische klachten de remedie die verlichting en blijdschap geeft. De Bijbel geeft een beeld van een dergelijke situatie, maar ook een oplossing. In Psalm 32 wordt gewag gemaakt van een mens die zijn problemen en vooral zijn schuldvraag wegduwt. “Want zolang ik zweeg, kwijnde mijn gebeente weg, onder mijn gejammer de ganse dag; want dag en nacht drukte uw hand zwaar op mij, mijn merg verdroogde als in zomerse hitte” (vers 3,4). Het is een treffend beeld van psychosomatische klachten zoals bijvoorbeeld depressiviteit (Uw hand drukte zwaar op mij, de

levensvloeistoffen, gewrichtsvocht, speeksel etc. drogen op in het lichaam, het lijkt of het verouderingsproces snel toeneemt). Het is opvallend dat deze oude psalm de lichamelijke én innerlijke gesteldheid zo met elkaar in verband brengt. Ze geeft tegelijkertijd ondubbelzinnig de weg aan, om niet in zulke situaties te komen, of, als we er al in verkeren, er radicaal uit bevrijd te worden. De weg die we gaan moeten, is steeds de weg tot God. Niet in de zin dat we moeten ‘jammeren’ over onze narigheden (vers 3b), maar: “Daarom bidde iedere vrome tot U ten tijde dat Gij u laat vinden (vers 6a)”. De Here God zal dan blijken niet een veroordelende of wrekende God te zijn, maar een ontfermende God, zoals Hij Zichzelf heeft doen kennen in Christus Jezus, de Heiland. Hij zal een verberging voor ons zijn en een toevlucht

in onze benauwdheden (vers 7); en nog geweldiger: Hij zal ons omringen met jubelzangen van bevrijding. Hij zal ons leren en onderwijzen aangaande de weg, die we moeten gaan (vers 7b, 8). Belijden wil zeggen: hetzelfde zeggen wat God zegt over de zonde. Alleen door zijn zonden te belijden, kan een mens rechtvaardig voor God staan (in gemeenschap), of zoals Spr. 15:13 zegt: “Een blij hart maakt het aanzicht vrolijk, maar door harteleed wordt de geest verslagen”. Als een wedergeboren mens vrijmoedig tot God nadert, met een waarachtig hart, in de volle verzekerdheid van het geloof, met een hart dat door besprenging (belijdenis) gezuiverd is van besef van kwaad, en een lichaam, dat gewassen is met zuiver water (door het waterbad van het Woord) (Hebr. 10:22), dan wordt het hart blij en verheugd in de Heer en zal het medicijn wezen voor het vlees en lafenis voor het gebeente. Of, zoals Spreuken 17:22 zegt: “Een vrolijk hart bevordert de genezing, maar een verslagen geest doet het gebeente verdorren.” Bij het belijden van zonden behoort ook het berouw hebben en afstand nemen van de zonde. De zonde mag nooit gebagatelliseerd worden, want dat maakt de problemen alleen maar groter. Jac. 4:8b-10: “Reinigt uw handen, zondaars, en zuivert uw harten, gij, die innerlijk verdeeld zijt. Besef uw ellende, treurt en weent, uw gelach moet veranderen in treurigheid, en uw vreugde in neerslachtigheid. Vernedert u voor de Here, en Hij zal u verhogen”. Een gebrek aan

realiteitsbesef wordt in Spreuken analogisch voorgesteld. Wie liedjes zingt bij een treurig hart (Spr. 25:20), is als iemand die een kleed uittrekt op een koude dag, of als azijn op loog". We moeten dus niet 'namaak'-blij zijn met een treurig hart. Er is slechts één oplossing voor een geest en lichaam dat neergedrukt wordt door de last der zonden. Dat is toegaan tot de genadetroon van God, en voor God de ware aard en last van de zonde uit te spreken om zo door vergeving vrij te staan in de gemeenschap met de Heer. Dit gebeurt niet door allerlei 'buitenkant'-therapieën, zoals werk- of speltherapieën die de mens een tijdje afleiden, zodat hij niet meer aan de zonde denkt. Ook een tijd lang hard werken of zich storten in allerlei futiliteiten, richt de verslagen geest van iemand die gebukt gaat onder de last van een schuldig hart, niet op.

Geestelijke luiheid

Het verband tussen geestelijke en lichamelijke problemen wordt in Spreuken steeds benadrukt. In Spr. 18:14 staat: "De geestkracht van de mens houdt hem staande in zijn lijden, maar een neerslachtige geest, wie zal die opbeuren?". We kunnen uit deze tekst opmaken, dat emotionele problemen veel ernstiger zijn dan lichamelijke pijn, gevoeld bij ziekten. Pijnlijke gevoelens zijn over het algemeen erger dan lichamelijke pijnen. Vaak richt men zich alleen op de gevolgen van emotionele klachten, en komt men in de therapie niet verder dan 'buitenkant'-werk. Zo kan het soms zijn dat iets wat in eerste instantie bijkomstig lijkt, de kern van het probleem is. Zo kunnen depressieve gevoelens, die

voortkomen uit het feit dat men zijn werk niet naar behoren verricht, een oorzaak in plaats van een gevolg zijn.

Soms kan de diepste oorzaak van depressieve gevoelens luiheid zijn. Ook Spreuken noemt dit. Spr. 19:24: "Al heeft de luiaard zijn hand in de schotel gestoken, hij brengt ze niet eens aan de mond". Ook in Spr. 24:30-34 vinden we een typering van een luiaard: "Nog even slapen, nog even sluimeren, nog even liggen met gevouwen handen; daar komt uw armoede aangelopen en uw gebrek als een gewapend man". In Spr. 6: 9-19 lezen we meer over deze luiaard in wiens hart draaijerijen zijn en die aldoor kwaad smeedt en twist stookt. Een luiaard komt in een vicieuze cirkel terecht, een cirkel van toenemende zonden en belasting van hart en lichaam. Schuld van nalatigheid, schuld van beloven maar niet doen, schuld die iemand voelt als anderen op hem rekenen. Hierdoor ontstaan vaak depressieve gevoelens, waardoor iemand zijn werk niet kan doen, en de cirkel is rond. Gevangen in de ban van de zonde.

Luiheid is een van de vele voorbeelden van zonden die het hart en het lichaam van de mens belasten. Er ontstaan klachten die men over het algemeen psychosomatisch noemt, en die de mens vermoeien en belasten.

Slot

In Matth. 11:28 zegt de Here Jezus: "Komt tot Mij, allen, die vermoeid en belast zijt, en Ik zal u rust geven; neemt mijn juk op u en leert van Mij, want Ik ben zachtmoedig en nederig van hart, en

gij zult rust vinden voor uw zielen; want mijn juk is zacht en mijn last is licht". Of zoals Spr. 10: 27-29a het uitdrukt: "De vreze des Heren vermeerderd de dagen, maar de jaren der goddelozen worden verkort. De verwachting der rechtvaardigen is vreugde, maar de hoop der goddelozen gaat teniet. De weg des Heren is een beschutting voor de oprechten". Ook voor mensen met psychosomatische klachten is er een heilzame weg. Soms heeft men een christelijke hulpverlener nodig, die duidelijk moet maken dat goede raad alleen bij God en Zijn Woord te vinden is. Spr. 19:20: „Luister naar raad en neem vermaning aan, opdat gij ten slotte wijs wordt". Christelijke hulpverlening is gerichte hulp op de zin van het leven, ingericht naar Gods Woord, gericht op Zijn eer en Zijn genezing van de totale mens. Dat leidt tot de volheid van Christus in lichaam, ziel en geest. Spr. 4:18: "Maar het pad der rechtvaardigen is als het glanzende morgenlicht, dat steeds helderder straalt tot de volle dag".

Gerard Feller

Onheilsprofetie

Zo aan het begin van het nieuwe jaar wensen we elkaar een gelukkig nieuwjaar toe. Maar zal dit jaar inderdaad wel weer een gelukkig jaar worden, of zullen de voorspelde oordelen losbarsten?

Volgens de Amerikaanse televisiepredikanten Jerry Falwell en Pat Robertson heeft

de gesecculariseerde en antichristelijke cultuur (waarin onder meer 40 miljoen onschuldige baby's vernietigd zijn) ertoe geleid dat God besloot Amerika's World Trade Centre en het Pentagon niet te beschermenⁱ. In 1973 publiceerde de Amerikaans pinksterprediker David Wilkerson zijn spraakmakende boek *the Vision*, wat

in 1978 in het Nederlands op de markt kwamⁱⁱ. Rick Joyner kwam eveneens met eindtijdprofetieënⁱⁱⁱ.

'Amerika, Amerika, ik zal u laten zweten, u blakeren en in diepe rouw onderdompelen.' aldus de Nederlandse profeet Heinrich van Geene, alias profeet Elia. Kort na de ramp in New York zou volgens hem Jezus

ën

‘Amerika, Amerika, ik zal u laten
zweten, u blakeren en in diepe
rouw onderdompelen.’

op aarde terugkeren, en wel op 21 november 2001^{iv}.

Ook Nederland zou voor rampen niet gespaard blijven. Immers te veel van wat God verboden heeft is in Nederland gesanctioneerd. Denk aan de legalisering van abortus, euthanasie, homo-huwelijk en prostitutie. Het zou echter van

selectieve verontwaardiging getuigen als hier de lijst met nationale zonden eindigt.

Oude afgoden blijken in ons land ook nog steeds vereerd te worden:

GRIEKS

Eros, Afrodite
Dionisius

ROMEINS

Amor, Cupido, Venus
Bacchus

NEDERLANDS

‘Liefde’/lust/seks/immoraliteit
Wijn/alcoholica

De verering van de geldgod *Mammon* (Aramees) mag hier beslist niet ontbreken. Geld stinkt niet, of toch wel? De, of 'een' wortel van alle kwaad, is nog steeds de geldzucht^v of materialisme. De mondiale kloof tussen arm en rijk gaat steeds dieper.

En de Romeinse godin *Minerva*, van de wijsheid en kennis, kunsten, wetenschappen en bedrijven, vindt ook nog steeds alom verering.

Bovenal worden het eerste en tweede gebod van de decaloog met voeten getreden. Nederlanders zijn zeker wel religieus. Christendom wordt door velen meewarig als een gepasseerd station gezien. Ondertussen zijn vreemde goden van vreemde religies binnengehaald, en worden aanbeden. Modern, of toch gewoon oud heidendom (wicca, paganisme en occultisme) en hedonisme als vorm van egoïsme (genot is het hoogste, als ik maar geniet), verlengen de lijst met gruwelen in Gods oog. Daarom heeft God hen aan hun hartstochten overgegeven^{vi}. Kan dat alles zomaar ongestraft voortwoekeren?

Concreet oordeel

God de HEER doet niets zonder dat Hij zijn plan onthult aan Zijn dienaren, de profeten^{vii}. Dit bleek bijvoorbeeld zes weken voorafgaand aan de ramp van elf september. Toen werden de pastorale medewerkers van David Wilkerson door de Heilige Geest gewaarschuwd dat een

ramp zou plaats vinden^{viii}. Wilkerson legt de ramp uit aan de hand van oudtestamentische profetieën. Zoals Israël diverse malen gewaarschuwd is, maar deze waarschuwingen in de lucht sloeg, zo deden en doen de Verenigde Staten. God gebruikte vijandige staten om Zijn volk te kastijden. Maar de aanvankelijke angst maakte plaats voor een vloedgolf van nationale trots. En ook nu heeft de ramp helaas niet geleid tot diep berouw over zonden en tot bekering. Wel waren er een paar minuten eerbiedige stilte ter herdenking van de ongeveer 3000 slachtoffers. Met lippendienst zong men eenparig 'God bless America', maar dat is slechts schijnheiligheid. De poel van immoraliteit is daarmee niet opgedroogd. En er zullen (nog steeds volgens Wilkerson), veel ergere rampen New York treffen: 'Dertig dagen zullen over New York komen, en wel in zo'n erge mate als de wereld nooit gezien heeft...' Uitstel, en niet afstel, is slechts mogelijk indien de president een Josia zal blijken te zijn. (2 Kon. 22:15-20)^{ix}

Gods geduld voor Nederland zou ook opraken. Dat kan zeker, want de maat van ongerechtigheid kan vollopen^x.

Verschillende christenen^{xi} zijn ervan overtuigd dat Nederland door een watervloed zal worden getroffen, en de verderfelijke stad Amsterdam in het bijzonder. Maar hoe en wanneer onze hoofdstad zal worden getuchtigd, kan ik nergens terugvinden. 'Er werd geen tijdsplan aangegeven

of op welke wijze dit gaat gebeuren.' Wel werd op de biddag voor gewas en arbeid (8 maart 2006) op de Dam in Amsterdam een boodschap van oordeel in het openbaar uitgesproken^{xii}. Maar om duizenden Amsterdammers en miljoenen Nederlanders te bereiken moet dit nu toch op een modernere manier gebeuren: via de radio, televisie, internet, de pers, en waarom niet via andere voor de hand liggende christelijke kanalen zoals kerken? Ontbrak de instemming? De column 'Roeper' vond 'het een zielige vertoning toen een handjevol bressendichters op de Dam in Amsterdam aan wind, regen en toeristen boodschappen dat de stad een ramp kan verwachten. Dat heeft Vork persoonlijk van God vernomen. Dat die profetie zeker zal uitkomen, dankt zij aan haar vaagheid. Want de Almachtige vertelde er deze keer blijkbaar wijselijk niet bij wat er precies gaat gebeuren en wanneer. Zodat elke toekomstige calamiteit als vervulling kan worden geïnterpreteerd. Oordeel verzekerd dus. Want welke wereldstad overkomt niet van tijd tot tijd iets rampzaligs?' Het verwijt van 'Roeper' is verder, dat we in de bedeling der genade leven en dat de afrekening met volken nog komt. Amsterdam krijgt daar geen voorschot op^{xiii}. Volgens eigen zeggen ontving Cees Vork zijn profetie in november 1998 tijdens een conferentie in Manilla op de Filipijnen. Pas in mei 1999 maakte hij deze aankondiging van oordelen over Nederland als weeën (bijv. overstromingen, toenemend

geweld op straat) openbaar. Dit oordeel zou wellicht gestopt kunnen worden door bewogenheid voor verloren zielen, bezinning en bekering^{xiv}.

Al eerder oordeelde de christelijk-gereformeerde emeritus hoogleraar W.H. Velema dat in de overstromingen in Midden-Europa in de zomer van 1997, de wateroverlast in Nederland twee jaar daarvoor en de varkenspest, waarbij zo'n 10 miljoen varkens en biggen zijn vernietigd, de hand van de levende God is^{xv}. De Bijlmerramp in Amsterdam Zuid-Oost, de vuurwerkramp in Enschede, de brand in café "t Hemeltje" in Volendam, zijn stuk voor stuk oordelen van God, of niet soms? Maar volgens de broeders Jan den Admirant, Bert Dorenbos en Teun van der Weijden, zal Nederland door nog grotere rampen dan in Enschede en Volendam getroffen worden^{xvi}.

De verwoestende tsunami trof onder meer Thailand. Logisch, want het trok beruchte sekstoeristen aan. Zoiets roept wel vragen op. Is dit land nu dan 'schoon' gespoeld? En is Amsterdam dan minder zondig? Is Nederland of Europa niet minstens even goddeloos als de zuidoost-Aziatische gebieden? Waarom is Noord-Korea, waar alle wetten van menselijkheid decennia

gruwelijk geschonden worden, nog steeds niet van de kaart geveegd? Meer dan 140.000 mensen zijn bij deze kolossale waterramp omgekomen. Uit reacties bleek dat lezers uit een commentaar van het Reformatorisch Dagblad hadden opgemerkt dat 'God de slachtoffers heeft gestraft voor hun ongelof', en: 'eigen schuld dikke bult'. Maar volgens een toelichting was het nooit de bedoeling geweest om te stellen dat deze vreselijke ramp een straf van God is. 'Iedereen moet voor zichzelf bepalen of hij of zij deze ramp als een straf ziet. Dat kan je nooit voor een ander zeggen.' De commentator wilde oproepen tot bezinning en bekering, en de lezers oproepen naar zichzelf te kijken^{xvii}. Na een ramp gaat de burgerlijke overheid na wat er goed en fout is gegaan op zowel preventief als curatief gebied. De christelijke gemeente mag bij een geestelijke bezinning niet achterblijven. Waarom zou het onheil altijd anderen treffen en zouden wij de dans blijven ontspringen? Kennen we dan ook een rampenplan? Er zijn concrete voorbereidingen te treffen^{xviii}.

Wat Nederland betreft, blijken er al kaarten de ronde te doen waarop de overstromde gebieden concreet staan

ingetekend. Daarop valt af te lezen dat nog minder dan een kwart van Nederland droge voeten houdt. Volgens een andere collega-profeet zal er een watersnood komen in Zuid-Holland, echter de dijken zullen het houden, maar bij een tekort aan brandstof (ten gevolge van de oorlogs- en oliecrisis) zal men de allerdiepste polders niet meer kunnen bemalen, waarna deze langzaam onderlopen...^{xix} Van der Weiden [sic] droomde vergelijkbaar dat God Nederland dreigde met een watersnood^{xx}. Nee, deze naderende watervloed zou niet gezien moeten worden als straf, maar als loutering en zuivering^{xxi}. De profetes Josie Hagen droomde en zag Nederland helemaal onder water, alleen de daken van de huizen en een topje van een molen waren nog zichtbaar. Maar dit bleek toch geen oordeel, want het water werd steeds helderder en was een verwijzing naar de uitstorting van het levende water en het licht in Nederland. Toch is er volgens haar veel wat niet deugt in Nederland: 'religie, heidendom, toverij, oude tradities, methodes, overspel, vrijmetselarij, denktrant, valse koninkrijken en tolerantie'^{xxii}. Lastig als profeten elkaar tegenspreken... Deze recente oordeelsprofetieën zijn toch niet uniek. In 1934 kondigde ds. O.

De verwoestende tsunami trof onder meer Thailand. Logisch, want het trok beruchte sekstoeristen aan. Zoiets roept wel vragen op. Is dit land nu dan 'schoon' gespoeld?

Roskam Abbing uit Arnhem een zware aardbeving aan die Nederland zou treffen en overstromingen tot gevolg zou hebben^{xxiii}. Deze aangekondigde ramp is niet voltrokken. Maar wat te denken van niet aangekondigde rampen die ons wél getroffen hebben? Zeggen we daarvan achteraf dat het Gods toorn of wraak betreft? Is er een causaliteit te ontdekken, met ander woorden is er steeds sprake van oorzaak en gevolg? Of zijn catastrofes als varkenspest en vogelpest, tunnelrampen, overstromingen, terroristische aanslagen, te duiden als waarschuwing, een aanwijzing dat de schepping meer serieus benaderd moet worden, dat mensen hun levensstijl in acht moeten nemen als verdiend oordeel op de gesecculariseerde en zelfs antichristelijke cultuur? Waarvoor worden die boeren dan gestraft? Er is teveel beleid waarin God ernstig beledigd wordt, en dan denken we snel aan de beruchte punten: euthanasie, abortus en homohuwelijk. Het is inderdaad opmerkelijk dat de mkz-ziekte juist uitbrak in de periode waarin de euthanasiewet door de eerste kamer zou worden behandeld^{xxiv}. Tegen het afmaken van beesten lijkt

trouwens soms meer protest te leven, dan het 'ruimen' van ongeboren mensen. Deze onderwerpen zijn regeringsbeleid, en dat veelal orthodox gelovige boeren, door hun stemgedrag, hieraan medeschuldig zouden zijn, is uiterst onwaarschijnlijk. Waaraan ze zich wel schuldig maken, is de bio-industrie, die regelrecht ingaat tegen Gods bedoeling dat dieren naar hun aard moeten (kunnen) leven^{xxv}. De Nederlandse watersnood van 1953 in Zuid-Holland en vooral Zeeland trof een deel van de zogenaamde 'Biblebelt', waar orthodoxe christenen woonden. Is hier sprake van een straffende God, of menselijke nalatigheid (verzwakte dijken), gebrekkig rentmeesterschap en oogsten we dus gewoon wat we gezaaid hebben? Naar aanleiding van overstromingen wil een predikant uit de door Luther beroemd geworden Duitse stad Wittenberg niet spreken van Gods toorn, ook niet van zijn wraak, maar van een waarschuwing van Boven^{xxvi}. David Wilkerson ziet de aanslagen in New York ook als een waarschuwing van God^{xxvii}. Of moeten we meer zoeken in de richting van toeval, beproeving, pech, noodlot, kastijding of

toch een teken van de eindtijd misschien? Of wellicht een combinatie van zowel het een als andere?

Bekeer je!

Ik kies er liever voor om voorzichtig en bescheiden te zijn dan te impulsief stellig. Voor ons is niet altijd achter elke ramp een duidelijke oorzaak aan te wijzen. Daar zullen we mee moeten leren leven. Volgens de Here Jezus waren de slachtoffers op wie de toren van Siloam viel, toch niet schuldiger dan alle andere mensen die in Jeruzalem wonen. Jezus zegt dat in plaats van te zoeken naar de oorzaak, we er beter aan doen ons te bekeren^{xxviii}. We kunnen dus wel wijzen naar anderen, maar als ons zelf een ramp overkomt, waar staan we dan zelf? Honger, droogte, misoogst, ziekte, oorlog en aardbeving waren van God gezonden om Israël, helaas tevergeefs, tot bekering van gruwelen te laten komen.^{xxix} Weten we zeker in Gods Vaderhuis geborgen te zijn? Rampen kunnen voor mensen, christenen inclusief, dus een onverklaarbaar mysterie blijven. Jezus weigert een verklaring te geven en vraagt evenmin begrip. Wel vraagt Hij geloof,

vertrouwen en gehoorzaamheid: *bekeer je tot Hem!* Leg je leven bewust in Zijn hand. Oordelen zijn uit te leggen als tuchting om de zondaars weer tot de levende God te doen terugkeren.

Op de gerichten over ons land kunnen we reageren door ons te verharderen of door ons te bezinnen en tot omkering te komen. In het laatste bijbelboek lezen we dat mensen ondanks de plagen zich toch *niet* zullen bekeren^{xxx}. Maar de oproep vanuit de catastrofes en de kans om tot bekering te komen hebben ze in elk geval wel gehad^{xxxi}.

Het blijkt dus niet zo eenvoudig te zijn om de geestelijke vinger ergens op te leggen. Het houden van Gods geboden resulteert niet automatisch in zegen, noch veroorzaken zonden zondermeer rampen. Er gebeurt niets buiten Gods voorzienigheid om. Dit kunnen we belijden, al kunnen we dit niet doorgronden.

Profetie

Wanneer een profetie uitkomt weet je dat deze echt van God kwam. Maar als we daarop moeten wachten voordat we maatregelen treffen, zijn we wel te laat.

Lang niet allen die zich als profetie aandienenden waren ook inderdaad Gods woordvoerders. Herhaaldelijk klaagt God bij monde van de ware profetie Jeremia over de valse profeten die vaak de toehoorders naar de mond praatten. De HEER distantieert zich van hen: 'Ik heb hen niet gezonden...^{xxxii}

In Israël werden profeten geroepen om koningen te corrigeren als zij de wetten van de thora overtraden. Helaas waren veel koningen niet voor rede vatbaar en verhardden zij zich, zodat zij verworpen werden.

De profetie in het Nieuwe Testament is bedoeld om opbouwend (stichtend), troostend (vermanend) en bemoedigend te zijn^{xxxiii}. De doelgroep is de gemeente, lees gelovigen oftewel christenen^{xxxiv}.

Dus profeten maken deel uit van een gemeente en profeteren tegen gemeentelieden. Het laatste bijbelboek is de Openbaring van de apostel en profetie Johannes. Zijn woorden, en eigenlijk die van zijn zender Jezus Christus, zijn niet bedoeld voor heidenen, maar primair voor de gemeente(n). Toch kunnen ongelovige buitenstaanders door profeten worden beoordeeld en terechtgewezen^{xxxv}. Om buitenstaanders te bereiken worden door de Heer van de oogst vooral *evangelisten* ingeschakeld. En als er bekeerlingen zijn gekomen, worden er gemeenten gesticht, eerst door pionier-zendingen, namelijk de apostelen, en later overgenomen door voorgangers oudsten of predikanten met diakenen.

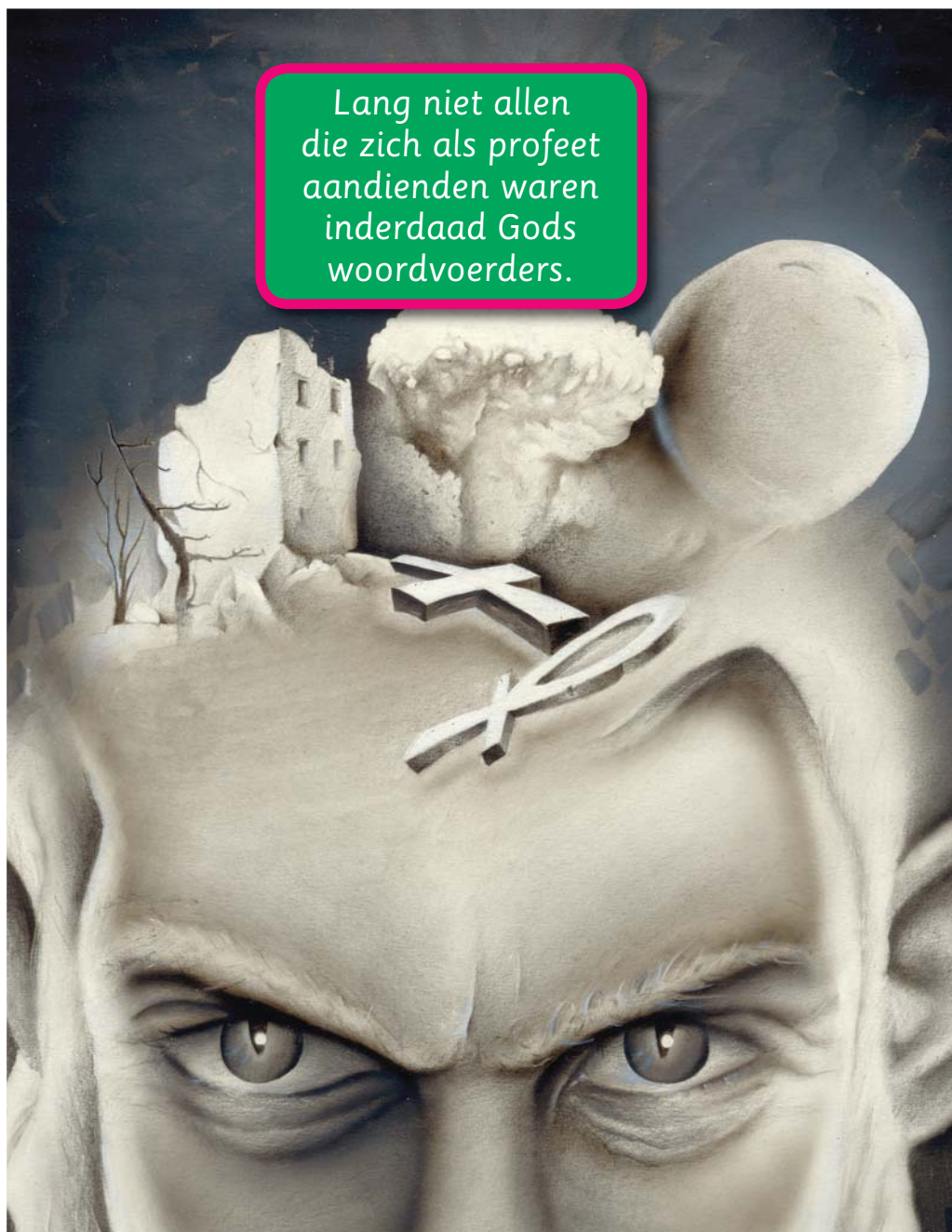
Hoewel we wel in, maar niet van de wereld zijn, mag onze bewogenheid met

de wereld niet verloren gaan. Door intens gebed, voorbede dragen we de verloren mensheid op ons hart naar de troon van genade. Moet de boze wereld eerst bedreigd worden met het oordeel, zodat zij zich overgeven aan de Heer Jezus? Dan zou de motivatie tot bekering *angst* zijn^{xxxvi}. Heiligt het doel de middelen en maakt het dus niet uit waardoor je tot bekering komt, *als* je maar tot bekering komt? Het oordeel begint echter niet bij de goddeloze wereld^{xxxvii}, maar bij het huis van God. Als het bij ons begint, wat zal het einde zijn van hen die ongehoorzaam blijven aan het evangelie Gods?^{xxxviii}. Juist wij, in wie de Geest van God woont en niet de goddeloze wereld, zouden moeten weten hoe laat het is op Gods klok. Wie verstaat Gods stem? Hopelijk Gods kinderen. Wat zijn we als christenen in slaap gedommeld. Wat is er door christenen

veel 'afvergaderd' over uiteraard 'zwaarwichtige kerkpolitieke zaken', veel meer dan er is gebeden... Teveel lijkt de kerk op een bond van christelijke consumenten. Jongeren gaan over het algemeen liever naar een leuke en luchtige praise-avond, dan naar een ernstige bidstond of bijbelstudie. Liever een nachtelijke dropping, dan een nacht van gebed. Wat zijn we in gebreke gebleven om krachtig zout en fel licht te zijn.

Reactie op dreigingen

De houding van de profetie Jona was leedvermaak, ongeduld in plaats van een (com)passie om te smeken om genade. God zou toch eindelijk eens moeten ingrijpen. De zonden in onze hoofdstad hebben zich vermenigvuldigd en stapelen zich op. Dit kan toch zo niet langer! Waar zijn de voorbidders als Abraham die bad

Lang niet allen die zich als profetie aandienenden waren inderdaad Gods woordvoerders.

en pleitte voor het goddeloze Sodom, en Mozes die dit deed voor het zondige Israël? Pleiten op de sterkste pleitgrond: God Zelf, want we geloven in een God die te verbidden is, zodat het oordeel wordt afgewend. God wil helemaal geen onheil maar juist zegen brengen. 'Zo waar ik leef -spreekt God de HEER-, de dood van een slecht mens geeft Me geen vreugde, Ik wil dat hij een andere weg inslaat en in leven blijft. Kom toch terug van de heilloze weg die jullie zijn ingeslagen.'^{xxxix} Je houding over deze onheilspredieën verraadt je godsbeeld en je echte geloof of diepste motivatie. Is God een genadeloze boeman die graag straft? Jona meende God te kennen: 'U bent een God die genadig is, en liefdevol, geduldig en trouw en tot vergeving bereid.'^{xl} Waar bleef dan Jona's aanhoudende voorbede en pleiten voor medemensen op grond van zijn godsken-nis? Tot zijn verbazing (het woord 'verras-sing' is hier te positief) en later teleurstel-ling bekeerde het vijandige Ninevé zich

nog vóórdat het oordeel losbarste. Bidden en gaan dus, want we zijn gered (wat een wonder!) om te redden.

Hieronder een hoofdstuk (5.1) uit mijn boek 'Toetst alles'^{xli}:

Profetie¹

Profetieën komen zowel in het Oude als het Nieuwe Testament voor, maar er is een groot onderscheid tussen de "Schriftgeworden" profetie in de Bijbel, en de gave van profetie in het Nieuwe Testament. Terwijl de eerste door de Here Jezus Christus volledig is goedgekeurd² en dus betrouwbaar is (deze hoeft dus geen toetsing te ondergaan, integendeel, wij worden door haar getoetst!), de tweede heeft een toepassend en bevestigend karakter³, het gezag was duidelijk minder groot. Tussen profeten uit het Oude Testa-ment en nieuwtestamentische profeten bestaan wezenlijke verschillen.⁴

Tussen christenen bestaan grote theolo-gische verschillen over de geestesgaven. Waren ze uitsluitend bestemd voor de eerste gemeente en verdwenen ze na het sluiten van de canon? Of zijn ze blijven voortbestaan tot op de dag van vandaag? Die laatste overtuiging ben ik zelf toegedaan. In de grootste kerkelijke denominaties in Nederland zijn heden-daagse profetieën, visioenen of dromen hoge uitzonderingen. In Pinksterkringen daarentegen zijn ze niet zelden onderdeel van de liturgie.

Op de geboortedag van de gemeente verkondigde Petrus: "En het zal zijn in de laatste dagen, zegt God, dat Ik zal uitstorten van mijn Geest op alle vlees, en uw zonen en dochters zullen *profeteren*, en uw jongelingen zullen *gezichten* zien, en uw ouden zullen dromen *dromen*, ja zelfs op mijn dienstknechten en mijn dienst-maagden zal Ik in die dagen van mijn Geest uitstorten en zij zullen *profeteren*." (Hand. 2, citeert uit Joël 2) Indien pro-fetieën wél in een plaatselijke gemeente voorkomen, wordt er veel wijsheid ge-vraagd om hiermee juist om te gaan. We mogen ons zeker verheugen als de Heilige Geest op zo'n directe manier wil spreken! Deze bijzondere openbaring kan aan sommigen gegeven worden als een geestesgave of charisma. Sommigen noe-men dit de *gave van kennis*, en verstaan eronder een bovennatuurlijk inzicht in een bepaalde situatie. Het is echter beter het de *gave van profetie* te noemen. De gave van profetie is een bijzondere bekwaam-heid, die God aan sommige leden van het lichaam van Christus geeft, waardoor ze in staat zijn een boodschap van God voor Zijn volk rechtstreeks van de Heilige Geest te ontvangen en door te geven⁵. Profetie is stichtend of beter: opbouwend, verder vermanend en bemoedigend bedoeld.⁶ Profeten en profetessen zullen door God aangedreven worden om te spreken, zonder dat dit een aangeleerde vaardig-heid of kunst is!⁷ Maar pas op: het is niet alles goud wat hier blinkt. Dromenziemers kunnen goddelozen zijn!⁸

In het Oude Testament werd een profeet ook wel 'ziener' genoemd⁹. "Indien onder u een profeet is, dan maak Ik, de HERE, Mij in een gezicht aan hem bekend, in een droom spreek ik met hem."¹⁰ Beelden, dromen, gezichten en visioenen zijn sy-noniemen. Soms ervaart de ontvangende profeet er geluid bij, zoals bij de televisie. Dit kan zowel 's nachts als overdag plaats vinden, zowel in onbewuste (droom) als bewuste toestand. Er wordt in beeldtaal iets gecommuniceerd. De betekenis, dus de eigenlijke boodschap, van het beeld moet daarna doorgegeven worden. Dit kan bemoedigend zijn, maar kan ook een

vermaning of waarschuwing inhouden. De Heilige Geest kan op deze bijzondere manier iets specifiek zeggen aan één of meerdere personen. Het ontvangen van een droom is niet aan gelovigen voorbehouden, en zegt dus niets van de geestelijke status!¹¹ Bovendien is het ontvangen en uitoefenen van een charisma geen kwestie van eigen verdienste, maar zoals het woord genadegave (charisma) reeds aangeeft, genade!

Als dit voor ons nieuw is, dan is de eerste reactie vaak een van terughoudendheid, argwaan en misschien zelfs afwijzing. Laten we goed beseffen, dat het bij voorbaat verwerpen even verkeerd is als alles zonder voorbehoud omarmen! Een juist evenwicht willen we zoeken. De Heilige Geest is een persoon. Hij is de gevoelige Geest van de waarheid en heeft een wil. Maar wie zijn wij om die wil te blokkeren, zodat wij onze oren en ogen sluiten voor zijn boodschappen?

Vooraf in spannende tijden van crises werpen bedriegers zich op. Maar we mogen tegelijkertijd onze oren niet sluiten voor verkondigers van de waarheid!

Profetie slaat lang niet altijd op de toekomst. Vaak roei(d)en de profeten moeizaam tegen de stroom in, door scherp misstanden in het verleden en heden te hekelen. Zij brachten en brengen de waarheid vaak pijnlijk aan het licht. Helaas was het meestal aan dovemansoren gezegd. Een onheilsboodschap is nooit aangenaam voor het gehoor. Aan broodprofeten, zij die naar de mond van hoorders praten en die hun eigen geest, in plaats van Gods Geest volgen, was en is echter meestal geen gebrek. Het is tragisch dat de ware profeten vaak gedood werden¹²... Profetie ziet op concrete situaties en past daarop het Woord van God toe. Waarschijnlijk kunnen we wel met zekerheid stellen: valse profeten houden bij voorbaat vast aan het verleden en de status quo. Zij stellen, vaak uit eigen belang, iedereen gerust. De ware profeet echter schrikt er niet voor terug de zonde in godsdienst en maatschappij aan te wijzen, meestal ten koste van eigen populariteit. Ware profetie veronderstelt kritische doorlichting van de status quo. Een helder criterium dat het onderscheiden vergemakkelijkt, geeft de profeet Ezechiël niet. Wellicht toch dit: dat de ontvangen boodschap meestal haaks staat op de menselijke verwachtingen en verlangens. De ware profeet staat open voor het nieuwe en het vreemde, ook al is dat door de crisis heen.¹³

Er zijn wezenlijke verschillen tussen waarzeggerij en profetie. Waarzeggerij is fatalistisch. Aan het lot (bijvoorbeeld "Over twee jaar zul je sterven") is niets meer te doen. Als God daarentegen een profetie

geeft, is deze vaak een waarschuwing en een oproep tot bekering. Je lot kan zich dus nog ten goede keren en God kan Zich laten verbidden¹⁴.

Zoals gezegd, is de gave van profetie niet beperkt tot het Oude Testament. In het Nieuwe Testament is zij immers ook te vinden in personen als Zacharias, Agabus, Barnabas, Simeon, Lucius en Manaën, Judas en Silas en de dochters van Filippus¹⁵, evenals na de voltooiing van de Bijbel tot in onze twintigste eeuw toe.

Profetie kan de diepe verborgen zonde van een ongelovige aan het licht brengen, tot berouw en bekering leiden. De ongelovige bezoeker van een samenkomst wordt doorgrond of geoordeeld¹⁶. Maar dit geldt eveneens voor de profetieën zelf. Want de woorden "toetst alles en behoudt het goede", slaan volgens de context in eerste plaats op profetieën! Profeten en toetsers zijn niet bedoeld als concurrenten, als wederzijdse bedreigingen, maar als elkaars complementen. Zij vormen één team. Als alle profetieën, die zich als zo-

“Wat de profeten betreft, twee of drie mogen het woord voeren, en de anderen moeten het beoordelen”

danig aandienen, 'kosher' zouden zijn, is het toetsen natuurlijk overbodig. Nee, er blijkt kaf onder het koren te zitten, en dat moeten we gaan onderscheiden. Als Paulus oproept om profetieën te beoordelen, betekent dit niet dat er altijd sprake zou zijn van valse profeten. Maar omdat het profeteren onvolkomen is (1 Cor. 13:9), namelijk menselijke woorden geïnspireerd door de heilige Geest, moeten ze getoetst worden.¹⁷ Indien een profeet of profetes zich niet onder het gezag en opbouwende kritiek van een gemeente wil stellen, maakt hij of zij zich reeds verdacht!

De ware profetie is een bijzondere openbaring, die nooit tegen de Bijbel in zal gaan, en er niet boven verheven mag worden! In de Bijbel vinden we nogal wat verhalen over de strijd tussen de ware en valse profeten. Hoe is nu het zuivere van het troebele of zelfs valse te onderkennen? Profetie kan gemakkelijk misbruikt worden om een ander, wellicht goed bedoeld, te manipuleren, te overheersen. Een herkenbaar voorbeeld is: "God heeft mij laten zien dat jij ..." Dus ...!? Waarom zou God dat mijzelf ook niet duidelijk kunnen maken? Wordt deze profetie door een onafhankelijke derde bevestigd? Of is hier sprake van 'whisful thinking'?¹⁸ Nog een ander voorbeeld. Het kan wat al te gemakkelijk en goedkoop gaan: hedendaagse profeten kondigen weer eens een geweldige opwekking aan. Maar hoe zit het met het berouw over zonde, verootmoediging, heiliging, enz.? Dit lijkt op de oude valse profeten, die populair profeteerden, in de trant van: "maak je niet druk, 't komt allemaal goed", "vrede, vrede en geen gevaar"¹⁹. Soms was het zeer moeilijk om de ware profeet van de valse te onderscheiden²⁰. De profetieën hadden geen onafhankelijke autoriteit in de gemeente, en waren blijkbaar niet altijd zuiver²¹. Dit moet de profeten tot bescheidenheid brengen. Het kan aanmatigend zijn om een profetie, maar ook een preek, te beginnen of te eindigen met het oudtestamentische (!) zinnetje "Zo spreekt de Heer...", als dit lichtvaardig gebeurt. Is dit echt de diepe, innerlijke overtuiging van de profeet of prediker zelf? Dat zegt nog niet alles, want is dit inderdaad Gods boodschap? Dat de Heer inderdaad sprak, zal immers na toetsing nog moeten blijken. Bovendien lijkt deze vrome aanhef eigenlijk gelijk het einde van alle tegenspraak te zijn. Het toetsen zou dan slechts van ongelooft getuigen. Haast technische termen als 'Mijn zoon' of 'Mijn dochter', luidt het woord des Heren' kunnen eveneens een aureool van 'geestelijk zijn' creëren. Zou de Here God uitsluitend in oud Nederlands kunnen communiceren?

De geesten zijn aan de profeten onderworpen²². Blijkbaar is de profeet niet in extase, maar behoudt hij de controle over zijn geestesuiting en verstand. Je helemaal willoos openstellen voor allerlei manifestaties, en je geest ontledigen, is op grond van deze tekst blijkbaar onhoudbaar, en bovendien gevaarlijk. Besef dat ook een geestelijk vacuüm per definitie opgevuld wil worden, maar waarmee?

"Wat de profeten betreft, twee of drie mogen het woord voeren, en de anderen moeten het beoordelen"²³. De "anderen" heeft strikt genomen betrekking op andere profeten, hoewel de context aangeeft dat ook iedereen (bijvoorbeeld zij met de gave van het onderscheiden van geesten in 12:10) dit mag doen²⁴.

Kortom: de ziener is verantwoordelijk voor de boodschap, de *gemeente* moet gaan toetsen en de boodschap ter harte nemen, de *oudsten* bewaken het geheel en hebben de eindverantwoordelijkheid. Voor allen is hierbij vrijmoedigheid en bemoediging nodig.

In een klimaat waarin respect en fijngevoeligheid ontbreken, wordt de Geest gedoodf en wordt de profetische bediening schaars. Want als er geprofeteerd wordt, blijkt ons vermogen tot onderscheiding of toetsing pas dan, als we het goede erin kunnen her- en erkennen en dat kunnen behouden²⁵. Wie een oor heeft, die hore, wat de Geest tot de gemeenten zegt!²⁶

drs. W.J.A. Pijnacker Hordijk

- i "Oordelen over liberale VS" Uitspraken televisiepredikanten vallen slecht, Reformatorisch Dagblad, 17-9-2001
- ii Het Visioen, Een schrikwekkende oordeelsdag die nu bezig is te gebeuren!, David Wilkerson, (Rotterdam: Gramma, 1978) In 2003 voegde Wilkerson twee hoofdstukken (7 en 8) hieraan toe. (Het Visioen, David Wilkerson, herziene versie (Nieuwleusen: Elia Stichting, 2004) ISBN 90 77412 04 2
- iii The Harvest, Rick Joyner, (Pineville (VS): Morningstar Publications, 1989, 4e druk maart 1990), en De laatste strijd, Visioenen van de eindtijd (vertaling van 'The Final Quest')

- iv Officiële website van de profeet Elia: www.elia777.com/efraim/nl/story.asp?StoryID=213; 'Je wacht, maar de Heer komt niet' Efraim Genootschap, Marlies Kleef, Trouw, de Verdieping, 21-11-2006; Gereed voor opname Leider Efraim Genootschap beschouwt zichzelf als teruggekeerde profeet, J. van Klinken, p.27, Reformatorisch Dagblad, 3-11-2001
- v 1Tim.6:10
- vi Rom.1: 24, 26, 8
- vii Amos 3:7
- viii David Wilkerson, De torens zijn gevallen Maar we hebben de boodschap niet verstaan! Profetisch Perspectief, p. 46, sept. 2002
- ix Ibidem p. 52
- x Gen.15:16
- xi Cees Vork, evangelist Teun van der Weijden, de omstreken Heymen Westerveld (Opnieuw alarm: 'Er is nog maar weinig tijd', Uitdaging, juni 2006; 'Het oordeel is vastbesloten, het komt haastig', Uitdaging, april 2006) Cees Vork stelde dat we de 'point of no return' al zijn gepasseerd. De dus onvermijdelijke rampen zijn als geboorteweën die de zaak zouden moeten openbreken. Toch kreeg hij een waarschuwing van God in een profetisch woord: "Nederland, Nederland, Ik wil u beschermen [cursief van WJAPH] tegen het kwaad dat u overkomt...": Cees Vork: 'Meer rampen zoals Enschede in verschiet', Uitdaging, okt. 2000
- xii Brief 'van 24 maart 2006 'Aan leiders en leden van alle denominaties van Christus [sic] Gemeente in Nederland; 'Gods oordeel over Amsterdam', Uitdaging, maart 2006
- xiii Roeper, Uitdaging mei 2006
- xiv 'Nederland rijp voor het oordeel', Uitdaging, juli/aug. 1999
- xv Orthodoxen: varkenspest komt van God, Trouw, 14-8-1997
- xvi 'Er komen nog grotere rampen', Uitdaging, dec. 2001
- xvii 'Ramp als straf' ligt gevoelig Media nemen Tsunami-commentaar van Reformatorisch Dagblad op de korrel, Nederlands Dagblad, 5-1-2005
- xviii Wat hebben rampen ons te zeggen? Enkele overwegingen voor bezinning, M.D. Geuze, Profetisch Perspectief, winter 2004. In dit artikel wordt verwezen naar de boeken * van David Wilkerson God's plan to protect His people in the coming depression (Lindale, 1998) * ds. O.J.Ruff De rol van de kerk bij een ramp (Kerkinactie, Postbus 456, 3500 AL Utrecht) * Wanneer je hele wereld instort (International Bible Society /Nederland Ark Boeken (Donauweg 4, 1043 AJ Amsterdam)
- xix Vals alarm, door Hero de Jong uit Naarden, ingezonden brief in Uitdaging juli/aug. 2006
- xx Teun van de Weiden [sic]: 'Het strafgericht over Nederland komt spoedig', Uitdaging, dec. 2005
- xxi 'Nederland wacht verwoesting', Uitdaging, p.7, februari 2003
- xxii 'Ik zag Gods hand Nederland losschudden' Een profetisch woord van Josie Hagen,

Angst en liefde samenbindend gezinnen, kerk

als belangrijke factoren in n en sekten¹

In dit artikel laat Dr Jim Wilder zien welke enorme rol gezinnen en kerken spelen in de vormen van relaties en gemeenschappen waartoe we ons aangetrokken voelen. Gezinnen en kerken kunnen (uiteraard onbedoeld) mensen ontvankelijk maken om zich aangetrokken te voelen tot sekten en satanische cults¹, óf hen juist een afkeer hiervan bijbrengen. Dat gebeurt niet door de gehanteerde of gepredikte waarden en normen, maar bij uitstek via de soort van relaties die worden voorgeleefd en aangegaan.

Dit artikel geeft tevens een duidelijk voorbeeld hoe de verschillende stappen volgens het Life Model in de praktijk toegepast kunnen worden.

Angst-banden en liefde-banden, sterke en zwakke banden

Wat is sterker: angst of liefde? Wat zal mensen motiveren, verbinden, productief maken, zorgen voor begrip, mensen echt bereiken, hen in beweging zetten? Wat zal kinderen uit de problemen houden, hen iets leren, hun aandacht krijgen, zorgen dat ze ergens om geven, het gezin bij elkaar houden, het zeuren of schreeuwen of drinken doen stoppen, hen 's nachts thuis houden? Wat is bestand tegen boosheid, tegen rebellie, luiheid en onverschilligheid? Wat doe je als al het andere niet lukt? Wat is sterker: liefde of angst?

Onze hechtingsrelaties met andere mensen zijn emotionele verbindingen die ons helpen onze behoeften vervuld te krijgen evenals die van anderen. We hechten of verbinden ons door angst, vreugde, haat, liefde, lust, opwinding, schuld, schaamte en andere gevoelens. Hoewel er veel

verschillende emoties zijn, komen ze uiteindelijk allemaal neer op angst of liefde. Angst-banden doen ons pijnlijke ervaringen vermijden, terwijl liefde-banden ons naar anderen toe trekken. Onze banden of hechtingsrelaties laten ons op elkaar reageren, gebaseerd op een van deze motivaties, of op beide. Mensen reageren omdat ze ons liefhebben of ons vrezen. Omgekeerd laten ze ons links liggen als ze ons niet liefhebben en niet vrezen. De emoties die we uitwisselen door onze intensieve relaties met anderen, worden onze relationele reactiepatronen, met andere woorden: onze relationele dynamica.

Deze hechtingsrelaties kunnen zwak of sterk zijn. Maar we hebben allemaal onze eigen basis-hechtingspatronen en de daarbij horende emoties waarop we vertrouwen als al het andere faalt. We verwachten dat deze emoties de sterkste banden met anderen zullen opleveren. Elk gezin ontwikkelt zulke voorkeursbanden of emoties meer dan andere banden c.q. emoties. Elke gemeenschap is meer op bepaalde vormen van hechting gebaseerd dan op andere. Elke kerk en denominatie steunt vooral op bepaalde banden. En elke cultuur ontwikkelt sommige banden of hechtingsrelaties meer dan andere. Als we de waarden van een groep combineren met hun stijl van zich met elkaar verbinden, zien we patronen die

we kennen als groepsdynamica. Vaak denken we dat we gemotiveerd worden door onze waarden terwijl we in werkelijkheid gemotiveerd worden door onze hechtingsrelaties met anderen en door onze emoties. We worden geleid door onze waarden, specifiek in ons denken. Westerse christenen analyseren waarden vaak nauwkeurig op waarheid. Ze zijn echter bij lange na niet zo nauwgezet als het gaat om de relationele kwaliteit van een band met anderen of de kracht daarvan. Westerlingen zijn vaak geschokt als het onderwijzen van goede waarden niet genoeg blijkt te zijn. Sekten groeien namelijk vooral als mensen hun waarden loslaten op zoek naar sterkere hechtingsrelaties met anderen.

De waarden van de liefde kunnen niet in praktijk gebracht worden door motieven van angst. In plaats daarvan krijgen we een dubbelhartig systeem waarin het één gezegd wordt maar iets anders wordt gedaan. Jongvolwassenen zijn erg gevoelig voor deze onechtheid en noemen dat "hypocrisie".

De dynamica van gezinnen of kerken kan gebaseerd zijn op banden of hechtingen van schuld, hoop en ontkenning of een combinatie hiervan. Groepsleden begrijpen dat behoeften in hun groep bevredigd worden in de mate waarin deze gevoe-

¹ Met het woord 'sekte' worden hier alle religieuze groepen bedoeld die afwijken van het gezonde christelijke patroon; dus inclusief satanische groepen. Door het artikel heen wordt voor die satanische of spiritistische groepen ook wel het Engelse leenwoord 'cult' gebruikt.

lens in elkaar opgewekt worden. Mensen zoeken anderen die dezelfde dynamica gebruiken, mensen die op dezelfde manier banden met anderen aangaan. Net zo als drugsgebruikers elkaar vinden, of fans van country, square dancing of heavy metal, zo vinden ook mensen elkaar die zich verbinden op basis van lust, schaamte, schuld en verwerping. Samen vormen ze gezinnen, gemeenschappen, kerken, scholen, culturen en landen.

Angst-dynamica

Angst leidt tot denken en gedrag dat gebaseerd is op vermijding. Angst doet onze bewuste aandacht zich richten op die dingen die ons kwaad kunnen doen. Dit is een leven van zorgen en getob. Het emotionele effect van angst is maar tijdelijk hoewel het langdurige veranderingen in ons denken teweegbrengt. Het effect van angst wordt dus minder, zodat steeds grotere dreigingen nodig zijn om dezelfde respons te krijgen. Angst neemt af en daarmee ook de mate waarin het ons kan motiveren tot actie, zodat er een continue vernieuwing en versterking van de angst nodig is om effect te hebben. Om deze reden hebben mensen die lijnen wegens de angst om dik te worden, nooit veel succes. Angst vermindert, terwijl honger groeit.

Wat we het meest vermijden hangt af van de emotie die we het meest vrezen. Deze emotie is meestal ook de emotie waar onze groep het meest bang voor is. Sommigen vermijden schaamte - de angst dat iemand niet bij ons zal willen zijn. In een schaamte-cultuur moet je wel een heel goede (sterke) reden hebben om je shirt uit te durven doen. Schaamte is een emotie vanuit de rechter hersenhelft. Schuldgevoel, de angst om iets verkeerd te doen, daarentegen, is een emotie vanuit de linker hersenhelft. In

een op schuld gebaseerd systeem moet je een sterke reden hebben om je moeder te durven teleurstellen. Er zijn meer van die 'negatieve' emoties: boosheid is de angst om bezeerd te raken, verwerping is de angst voor verlating, - en dan is er nog de angst zelf. In een omgeving met een op angst gebaseerde dynamica heb je een hele goede reden nodig om de baas lastig te durven vallen.

Als deze angstdynamica sterk is, zorgt de sterke angst ervoor dat het alarmcentrum (de amygdala) de hersenen domineert van degenen die een sterk en vreugdevol identiteitscentrum missen in hun prefrontale cortex (een deel van de voorste hersenen). Als dit gebeurt kan hun wil niet langer beheersen wat hun hersenen doen. Ze worden gemakkelijk beheerst door wie ze ook maar vrezen. Ze kunnen nergens anders aan denken.

Zelfs binnen deze angstdynamica is er echter hoop, omdat God de meest ontzagwekkende kracht is die we kennen. Wijsheid (de weg uit de angst) begint met de vreze des Heren. De eerste woorden uit Zijn mond zijn meestal: "Vrees niet!".

Liefde-dynamica

Liefde is een verlangen zoals honger. Echte liefde groeit eerder dan dat ze afneemt. De motiverende kracht van liefde neemt toe met het verstrijken van

de tijd. Liefde-banden leveren een andere dynamica dan angst. De dynamica van liefde is gebaseerd op vreugde. Vreugde betekent dat iemand blij is om bij me te zijn. Vreugde betekent dat iemand mijn goede en slechte tijden wil delen omdat hij/zij mij graag mag. Vreugde is de spontane respons aan beide kanten van een liefde-band, elke keer dat de twee mensen elkaar ontmoeten.

Vreugde is de enige emotie die kinderen zelf zullen zoeken. Vreugde stimuleert de hersengroei in de prefrontale cortex, het enige deel van het brein dat de angstcentra kan overrulen. Zoals God door de profeet zei: "De vreugde van de Heer is je toevlucht" (Nehemia 8:10b). We hebben vreugde omdat iemand ons liefheeft. Positieve gevoelens zoals hoop, vertrouwen en vreugde laten we groeien door liefde. We zoeken meer van deze gevoelens.

Zwakke banden

De problemen die veroorzaakt worden door zwakke banden tussen mensen zijn enorm. Zwakke banden (zwakke hechtingsrelaties) zijn er van beide typen: zowel bij liefde- als bij angst-banden. Deze zwakke banden kunnen tot gevolg hebben:

- zwakke identiteiten;
- onvolwassenheid;
- angstige hechtingspatronen;
- gebrekkige motivatie;
- broze (hechtings)relaties;
- onvermogen om goed met macht om te gaan;
- door emoties beheerst gedrag;
- afstandelijkheid en onvermogen om zich aan afspraken te houden.

Wat we het meest vermijden hangt af van de emotie die we het meest vrezen.

Dit zijn nog slechts enkele van de vele problemen die ontstaan door zwakke banden. Omdat mensen met zwakke banden het leven niet aankunnen, zullen ze snel hun aandacht richten op iets wat sterker is. Elke intense emotionele ervaring komt hen 'sterk' voor. Aangeleerde waarden al-
léén zullen hen er niet vanaf houden zo'n sterke ervaring te zoeken.

Intense banden

Ik gebruik het woord "intense" omdat intense emotionele ervaringen sterke verbindingen vormen, maar niet alle sterke verbindingen vormen een sterke identiteit. Intense emotionele ervaringen in een cult binden mensen sterk aan de groep. Deze intense negatieve bindingen noemen we ook wel trauma banden.

Als mensen wanhopig zijn, zullen ze de bindende emoties van de groep intensiveren om zo een respons te krijgen. Als de sterkste band een band van boosheid is, zullen ze erg boos worden, of als het bindende element schuld is, zullen ze krachtig beschuldigen, of bij een angst-band zullen ze heftig dreigen. Iemand die bijvoorbeeld gelooft dat verbindingen gebaseerd zijn op schuld(gevoelens) en angst kan dreigen met zelfmoord om iets gedaan te krijgen. Dit komt veel voor in gezinnen waar schuld en angst voor straf gebruikt worden om kinderen te motiveren.

Zich intensiverende angst-bandens kunnen mensen zelfs naar satanisme drijven. De typerende 'aspirant-satanist' komt uit een gezin met zwakke angst-bandens. Zwakke hechttingsrelaties, meer dan de waarden van het gezin, vormen de bepalende factor. Tieners zoeken de meest intense muziek, de meest intense ervaringen of de hoogste 'kick'. Satanisme is intens.

De spiraal van intensiteit, dramatiek en sensatiezucht is typerend voor disfunctionele en misbruikende systemen, of het nu gezins- of religieuze systemen zijn. Deze toenemende intensiteit is in het algemeen kenmerkend voor religieus misbruik - inclusief "christelijk" religieus misbruik. Dit is de spiraal die Jim Jones uiteindelijk tot de Guyana-massamoord bracht. Het kweken van banden door intense en overweldigende emoties is 'drakenliefde' - 'liefde' in de stijl van de draak.

Zwakke banden in de westerse cultuur

Comfort en winstbejag zijn de twee leidende waarden in de dynamica van het westerse gezin. Deze twee waarden dragen direct bij aan zwakke banden. Beide dragen in hoge mate bij aan de verwaarlozing van kinderen, het willen beheersen van anderen, aan het vergaren van macht, en tenslotte aan buitensporige onvolwassenheid. Comfort heeft ons 'politieke cor-

rectheid', apathie en passiviteit gebracht. Dit is de 'oer-soep' voor de groei van misbruik en disfunctioneren, en ook voor de groei van culten en sekten. Zelfs onze politici zijn tot de conclusie gekomen dat onze cultuur zich kenmerkt door zwakke hechttingsrelaties binnen het gezin. We verwekken kinderen en vermoorden hen bij miljoenen tegelijk nog voor ze geboren zijn en noemen hen "weefsel" of "foetus", wat (op een afschuwelijke wijze) voor mij klinkt als een zwakke band. Van degenen die overleven, leeft 70% (in de VS) in gezinnen waar de vader afwezig is. Veel daarvan is te wijten aan echtscheiding - een zwakke huwelijksband.

Onze kerken hebben zwakke banden (hechttingsrelaties) met hun leden, gemeenschappen en denominaties. Men ziet er geen probleem in om van kerk of zelfs van religie te wisselen. De relaties en banden in de werksfeer zijn ook zwak. We veranderen gemakkelijk van werkgever en de plaats waar we werken. We hebben ook zwakke banden met ons land. We verkopen onze huizen en verhuizen voor weinig meer dan wat geld.

Dynamica van misbruikende gezinnen

Er zijn binnen de westerse cultuur ook uitzonderingen op het passieve, zwak gehechte gezin. Een daarvan is het misbruikende gezin. Sterke angst- en trauma-bandens verenigen de leden van

gezinnen waarin misbruik veel voorkomt. De gezinsdynamica wordt bepaald door sterke angst. Alles draait om die angst. De machtsdynamica van gezinnen heeft een diepgaand en langdurig effect op de identiteit van de gezinsleden. Door in hun handelen de persoon met de macht na te doen, kunnen mensen ook een soort identiteit opbouwen die hen een gevoel van macht geeft. Kinderen die zich machteloos voelen imiteren het gedrag van ouders die macht hebben. Veel kinderen hechten zich angstig aan hun ouders door hen na te doen. Vaak gaat dit nadoen door tot in het volwassen leven, in weerwil van de bewuste wensen van de persoon. Volwassen kinderen ontdekken dat ze precies het gedrag dupliceren dat hun ouders de meeste macht gaf, namelijk het meest misbruikende gedrag.

Misbruikende gezinssystemen wisselen emotionele intensiteit uit en noemen dat 'liefde'. Angst, verschillende soorten opwinding, en zelfs pijn worden gebruikt om nabijheid en betrokkenheid te weerspiegelen. 'Drakenliefde' is een sterke angst-binding, nietwaar?! Degenen die denken dat ze deze intensiteit nodig hebben, raken de kluts kwijt als ze het lang zonder die intensiteit moeten doen. Hun identiteit begint zich te ontbinden in de afwezigheid van intensiteit. Ze worden al snel bang dat ze gek worden of hun ziel verliezen.

Als gevolg hiervan zoeken misbruikte mensen intensiteit als een manier om hun desintegrerende 'zelf' te herstellen. Intensiteit komt niet in behoeften tegemoet. Intensiteit is alleen maar een namaaksubstituut voor intimiteit. Pas later wordt de leegheid ontdekt. De meeste mensen concluderen dan dat ze dus nog meer intensiteit nodig hebben dan ze tot dan toe kregen. "Ik denk dat ik niet voldoende 'high' werd" concluderen ze (vaak onbewust, red.). Ze leven vanuit het idee dat intensiteit alles zal oplossen.

Gezinnen waar dit idee heerst kunnen erg gevaarlijk zijn.

Gezinsdynamica en cults/sekten

Cults staan bekend om hun intense bindingen. Zwakke hechtingsrelaties maken mensen ontvankelijk voor cults doordat die zwakke relaties een gevoel van isolatie en kwetsbaarheid creëren. Gebroken gezinsverbanden, verwaarlozing, gebrek aan interesse, en afleiding door hebzucht dragen allemaal bij aan zwakke hechtingsbanden en aan de behoefte aan iets sterkers.

Intense angst-banden maken mensen ontvankelijk voor gewelddadige cults. Degenen die gezinsproblemen oplossen door de intensiteit van wat de gezinsleden doen op te krikken, begrijpen hoe snel cults uit de hand kunnen lopen. Destruc-

tieve cults kunnen gezien worden als grote familieverbanden van een intense soort. Satanisme kent sterke angst-banden tussen de leden. In een cultuur die bekend staat om zijn zwakke banden oefenen deze sterke angst-banden een grote aantrekkingskracht uit.

Satanisten onderhouden een intense betrokkenheid met hun leden. Ze zijn op hun manier toegewijd. Voor zover ik kan beoordelen is de betrokkenheid sterk. Het lijkt erop dat het in het leger van de draak al lange tijd zo is.

Om een enkel voorbeeld te noemen. Tijdens de nacht waarop Jezus verraden werd, waren de "slechteriken" - de handlangers van het kwaad - meer toegewijd aan hun meester dan de "goeden" aan Jezus. En dat ondanks het feit, dat de discipelen die dag gezegend waren. Ze maakten een wandeling, kregen een goede maaltijd met een lekker glas wijn, ontvingen een voetwassing en toonden toen hun 'toewijding' door in slaap te vallen.

Er is geen enkele aanwijzing dat satan zijn dienaren zo rijk onthaalde. Zijn handlangers hadden wellicht een slechte dag, maar waren nog steeds present en alert - bij honderden tegelijk. Ze bleven de hele nacht op hoewel ze de volgende dag een belangrijke hoorzitting hadden met de Gouverneur. Zij hadden zelfs wachters bereid gevonden om de volgende nachten wakker te blijven om het graf te bewaken. Ik denk dat ik hun toewijding hoog acht.

Waar staan wij en wat doen wij als het kwaad aanvalt? Liggen we te slapen zoals de elf discipelen van het eerste uur? Dat

kan nauwelijks goed zijn. We moeten onze plaats innemen in de strijd zonder angst voor de intensiteit van het conflict. De profeet Elia werd geconfronteerd met Baäl-aanbidders die zichzelf sneden en de hele dag steeds intenser bezig waren, maar op het eind zegevierde Elia's sterke relatie met God over de intensiteit van de Baäl-priesters. Wat is sterker: angst of liefde?

Satanisten zoeken macht en beheersing, maar niet alleen beheersing over kinderen. Waar macht belangrijk is, vormen angst-banden de gezinsdynamica. Cults vertrouwen op angst-banden omdat angst snel tot resultaat leidt. Omdat occultisten gericht zijn op beheersende geesten, worden angst-banden hun geestelijke dynamica. Satanisten breiden hun angst-banden uit tot de geestenwereld als een manier om 'zaken te doen' met boze geesten.

Gezins-dynamica en boze geesten

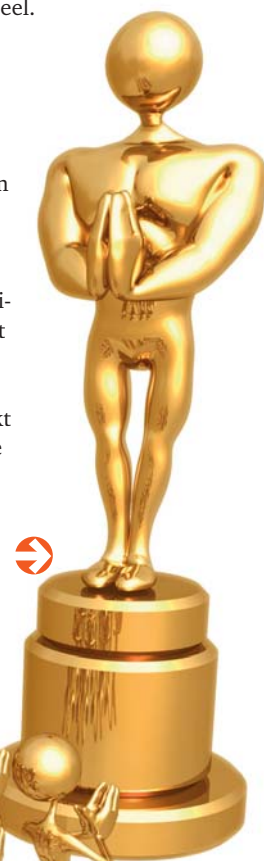
In de meeste religies vormen gezinnen het model voor interactie met geesten. Omdat geesten een verpersoonlijkte vorm van macht zijn, is het niet verwonderlijk dat mensen hun relationele regels gebruiken om hen te helpen uit te vinden hoe ze ook geestelijke macht kunnen krijgen. Gegeven dit beeld en het beeld dat goden en geesten vaak als man worden voorgesteld, ligt het voor de hand, dat mensen verwachten dat geesten zo handelen als de mannen die ze kennen, in het bijzonder papa. Wat voor macht had papa? En, nog belangrijker, wat was de aanleiding of reden dat hij die macht gebruikte? Wat moesten vrouwen, mannen, vrienden, vij-

anden en kinderen doen om deze reactie aan hem te ontlocken? Wat bewoog hem zijn macht te delen? Christenen gebruiken vaak dezelfde logica met betrekking tot God. Men verwacht van God de Vader ook dezelfde reacties als van papa.

Het omgekeerde kan soms ook waar lijken. Omdat we uit de Bijbel weten waar God van houdt, kunnen we wellicht speculeren dat satan precies het tegenovergestelde leuk vindt. Als God goedheid zoekt, dan zal slechtheid wel hetgene zijn dat Gods vijand wel imponerend vindt. Mensen wier vader niet behaagd of ertoe gebracht kon worden om zijn macht te delen, kunnen het gevoel hebben dat ze beter met de duivel kunnen onderhandelen dan met hun vader. Natuurlijk is het niet zo dat God gunsten uitdeelt in ruil voor goedheid, en satan geeft niet altijd

wat voor het tegendeel. Als mensen hier zicht op proberen te krijgen, zullen de interactiepatronen uit hun gezin van herkomst hen ideeën aan de hand doen over hoe ze hun godheid (bron van macht) kunnen motiveren om macht met hen te delen.

Boze geesten, zo lijkt het, willen bepaalde dingen gedaan krijgen. Ze zijn gewillig om diegenen te helpen die

Als we zeggen dat we dit leven kennen maar geen liefde geven aan hen die daaraan behoefte hebben, zijn we misleid.

hen geven wat ze willen. Het is een soort onderhandelen dat lijkt op de gezins-dynamica in disfunctionele gezinnen: "Als je mij geeft wat ik wil, kun jij krijgen wat jij wilt - maar zit me niet dwars".

De dingen die beheersende geesten gebruiken in occulte rituelen zijn heel eigenaardig. Denk aan het eten van uitwerpselen, of het doden van een dier op een manier die uitgerekend pijnlijk is. Hoe en waarom zou het berokkenen van pijn de acties van geestelijke wezens in bedwang kunnen houden? Dit rituele gedrag weerspiegelt gezins-dynamica. Kinderen maken indruk op hun ouders, en later op hun vrienden, door de dingen die ze doen. Het draagt bij aan het verkrijgen van macht door instemming te krijgen van de persoon die de macht heeft. Het gebruik van gezins-dynamica voor het beheersen van geesten suggereert dat gezinspatronen meer bijdragen aan het occulte dan natuurwetten. Er is geen natuurwet die lijkt op deze 'logica' om macht te krijgen van machtige geesten. En zelfs een nog eigenaardiger 'logica' is nodig als deze machten onpersoonlijk zijn, zoals

sommigen suggereren.

Voor vrouwen geldt in het satanisme dezelfde dynamica. Ze zijn 'bruiden voor satan'; ze spelen de moederrol in geboorterituelen en zetten deze op gezinsrelaties gebaseerde activiteiten die macht moeten opleveren, voort. Maar welke hogere intelligentie wil vrouwen laten doen alsof ze een kind baren, als een manier om die intelligentie te dwingen om macht te delen? Zouden deze dingen geesten ertoe bewegen om macht over te geven? Nee, deze rituelen lijken op de manipulaties binnen op angst-gebaseerde gezinnen. Het gezins-thema is diep verankerd in satanische rituelen.

Deze bespreking van patronen geeft geen antwoord op de vraag of deze manipulaties zullen 'werken' of niet. Ze verklaren wel de motieven waarom sommigen satanisme uitproberen. Deze manipulaties 'werken' wellicht wel omdat ze het 'aas' zijn dat mensen doet 'happen'. Het lijkt redelijk dat elke geest die mensen wil beheersen deze factoren in beschouwing neemt. Dit geldt echter ook voor God,

want als Schepper zal Hij volledig vertrouwd zijn met hetgeen mensen beweegt.

Gezins-dynamica in kerken

Gezins-dynamica heeft een beslissende invloed op de manier waarop in gezinnen in behoeften wordt voorzien. Deze dynamica conditioneert mensen voor bepaalde interactiepatronen in hun baan, school, kerk en gemeenschap. Kerkgemeenschappen worden gevormd met gebruik van angst- of liefde-banden die in de gemeenschap angst- of liefde-dynamica opleveren. Zowel kerken als ook cults en sekten kunnen een mengeling van angst- en liefde-banden hebben. De sterkste banden binnen sekten en cults zullen echter voornamelijk angst-banden zijn. Cults zullen immers bijna altijd meer intense angst-banden hebben dan kerken.

Zwakke banden

Om hun leden meer bestand te maken tegen de aantrekkingskracht van cults en sekten moeten kerken adequaat ingaan op

selijke gemeenschap moeten zijn. Als een kerk echter meer toegewijd is aan gerief dan aan het bieden van vertroosting, kunnen we problemen verwachten. Hetzelfde geldt als de kerk vol winstbejag is, of genade te kort komt jegens hen die niet goed voor zichzelf kunnen zorgen. Die kerk zal zwakke hechtingsrelaties hebben. Het is een zichzelf misleidende gemeenschap die gelooft dat al zijn leden allemaal goed voor zichzelf en hun kinderen kunnen zorgen. Die gemeenschap ontkent onze behoeften jegens elkaar en zodoende ook onze behoefte aan Christus, want het was Christus Die ons als gaven aan elkaar gaf toen Hij ten hemel voer (Efeze 4:11).

Angst voor behoeften

Het vermijden van het tonen van behoeften is nauwer gerelateerd aan culturele waarden en zwakke hechting tussen mensen dan aan de christelijke leer. Westerlingen zijn liever 'cool' (schijnbaar ongevoelig) dan christen. Ontkenning van behoeften 'heilig' geheel ten onrechte de westerse onafhankelijkheid en individualiteit. Het is rebellie tegen God om onze natuur als afhankelijke schepselen te ontkennen - we hebben immers continu adem nodig. Ontkenning van behoeften is niet een vorm van "ons oude 'ik' afleggen en dagelijks ons kruis opnemen" zoals de Schrift ons opdraagt. Ontkenning van behoeften is wel het 'heiligen' van een culturele definitie van wat 'cool' (aantrekkelijk) is. Als we onze behoeften verstoppen, ontkennen we Gods interesse in onze intensief gevoelde menselijke situatie.

de behoeften waar cultus zich op richten. Kerken die niet onbevreesd de behoeften van hun kerkleden onder ogen willen of kunnen zien, zullen in problemen komen omdat cultus op dit punt veel zelfvertrouwen tonen. Mensen in een cult geven antwoorden en komen vaak minder angstig over dan kerkmensen. Omdat ze emotionele intensiteit niet vermijden, tonen cultus vaak meer openheid voor intense noden.

In veel traditionele en moderne christelijke bijeenkomsten wordt weinig tegemoet gekomen aan intense geestelijke behoeften. Deze christenen hebben geen idee hoe ze over het bestaan en de macht van geesten moeten denken of praten. Hun kerkelijke en gemeenschapsbanden zijn zwak. Ze vermijden alles wat met satan of het kwaad te maken heeft. Ze tonen geen vreugde wanneer beschadigde mensen binnenkomen met hun behoeften. Ze hebben geen kracht of relatie die sterk genoeg is om 'drakenliefde' te weerstaan. Ze missen de levenskracht die nodig is om niet langer bang te zijn voor het duistere.

Kerken zouden leidinggevend in de plaat-

Het niet hebben van behoeften doet veel mensen denken dat dát hen geschikt maakt voor de christelijke samenleving en dus ook voor God. Als christenen hun behoeften ontkennen dan bevorderen ze een op angst gebaseerde kerk-dynamica. Mensen zijn bang dat ze op basis van hun behoeften verworpen zullen worden. Ze geven problemen niet toe en verbergen zich voor anderen. Als we ons realiseren dat het voorzien in huis-tuin-en-keuken behoeften vaak prioriteit heeft boven vervulling van behoeften op het gebied van identiteit en volwassenheid, dan zien we dat die verkeerde prioriteit een valstrik is.

Een gemeenschap zonder behoeften zal een gemeenschap zijn zonder hechting. Onze hechtingsrelaties zijn gebouwd op onze behoeften, in het bijzonder op die rond identiteit en volwassenheid. Omdat onze identiteit gebouwd moet zijn op waarheid, moet de waarheid hoog gehouden worden in liefde-banden want anders leidt het tot niets. Geen enkele hoeveelheid correcte kennis zal zwakke of op angst gebaseerde hechtingsrelaties kunnen compenseren. Authentiek christendom

is waarheid met kracht in liefdevolle relaties. Intense behoeften zien we niet goed onder ogen door het alleen bij het rechte eind te hebben. Liefde reageert op behoeftige mensen met vreugde! "Ik ben blij dat je hier bij me bent!". Groeiende kerken trekken mensen met problemen aan omdat deze kerken geloven dat ze oplossingen hebben voor behoeften en niet bang zijn om dat te zeggen.

Gezins-dynamica in de verlostte gemeenschap

Zullen mensen vinden wat ze nodig hebben door ons te kennen of moeten ze het elders zoeken? Al te vaak heb ik christenen zien wegrennen als ze eenzame, ontredderde of intense mensen zien. Satanisten lijken het juist gemunt te hebben op eenzame en verwonde mensen. Als actie de mate van geloof in onze oplossing weerspiegelt, wie heeft er dan werkelijk het antwoord?

Mensen hebben het nodig dat er voorzien wordt in de behoeften die nagelaten zijn door de dynamica van hun gezin van herkomst. Mensen die verkeren in angst hebben liefde nodig, degenen met zwakke hechtingsrelaties hebben sterke relaties nodig, zij bij wie de identiteit niet goed is gevormd hebben een nieuwe identiteit nodig. Cults schijnen bereid te zijn om te voorzien in deze gezinsbehoeften, terwijl veel kerken zich terughoudend opstellen. Adopties en andere familie-veranderende rituelen komen in multi-generationale cultus wél voor. Daarbij is het vaak ook nog zo, dat het niveau van betrokkenheid van volwassenen bij deze geadopteerde kinderen intens is, vergeleken met de meeste ouder-kind relaties.

Het antwoord van een verlostte gemeenschap op het satanisme

De essentiële vragen in een confrontatie met satanisme zijn dan deze drie: 1) Hebben we de goede antwoorden? 2) Geloven we dat ze zullen werken? 3) Zijn we bewogen? Deze vragen corresponderen met waarheid, macht en relatie - de drie behoeften van jong-volwassenen en de bouwstenen van het christendom. Het lijkt mij dat de groep met de juiste antwoorden op menselijke behoeften gemotiveerd én gewillig moet zijn om aan deze behoeften tegemoet te komen.

We moeten weten wie we zijn en wat onze werkelijke behoeften zal vervullen. Deze antwoorden, verkregen via sterke liefde-banden, zullen ons allen in staat stellen te groeien en de volwassen persoon te worden die we zijn in het nieuwe hart dat Jezus ons gegeven heeft. De context voor onze groei is het gezin van God, waarin

we door geestelijke adoptie binnengaan. Voor vreemdelingen, weduwen en wezen wordt dit hun enige familie. Juist onder deze onverbonden, geïsoleerde mensen vinden we de meesten mensen die uit destructieve cults komen.

Een verlost en genezende gemeenschap zal naar de pijn en narigheid die door het kwaad zijn veroorzaakt kijken en zeggen: "Je bent naar de goede plek gekomen. Wij weten hoe we hiermee om moeten gaan. Je kunt deel worden van een gezin dat nooit ophoudt. Die hechtingsrelatie kan beginnen met mij. Als je mijn God ook jouw God laat zijn zal mijn volk ook jouw volk zijn. Samen hebben we niets te vrezen want God is met ons".

Als we zeggen dat we dit leven kennen maar geen liefde geven aan hen die daaraan behoefte hebben, zijn we misleid. Waarheid en leven gaan samen in Gods hart. Dit leven en deze waarheid zijn groter dan de machten van satan. Het moet de centrale dynamica zijn van ons gemeenschapsleven en onze aanbedding. Er moet sterke, onbevreesde liefde aanwezig zijn waar behoeften gevonden worden.

Van angst-banden naar liefde-banden

Angst-banden vormen zich als resultaat van falende pogingen tot zelfbescherming. Omdat zelfbescherming de grote waarde van angst is, veroorzaken vroege ervarin-

gen in angstige en onontkoombare relaties erg negatieve en verontrustende innerlijke emoties. Als deze onaangename emoties onze capaciteit om zelf terug te keren naar vreugde en rust te boven gaan, beginnen we pijn te vermijden als een vorm van zelfbescherming. Na enige tijd wordt pijnvermijding het centrale richtpunt van angst-banden, zelfs als er geen echt risico is dat we onze capaciteit overschrijden. Als pijnvermijding eenmaal het doel is geworden, horen we zinnen als: "Wat, als hij boos wordt?", "Raak je nu overstuur?", "Ik ben bang dat ... (vul de stippeltjes maar in)", "Ik zou me dood schamen!", "Je maakt me echt woest!", "Ik moet hem/haar/het nu echt stoppen!", "Ik kan er niet tegen als..." of "Wat voor verschil maakt het nou eigenlijk?"

We moeten dan een serieuze vraag stellen over vermindering van pijn en overweldigende gevoelens: Is het zelfbescherming als ik stop mezelf te zijn en vanuit m'n hart te handelen? Met andere woorden: Als ik niet langer handel of spreek vanuit wat ik diep in me werkelijk ervaar, ben ik mijn "zelf" dan niet kwijt? Als ik niet langer kan ontdekken wat ik zelf echt wil, voel of zelfs wat ik denk, heb ik mijn "zelf" dan al niet verloren?

Wat we ontdekken bij veel mensen die verbonden en gemotiveerd zijn vanuit angst is verlies en vervaging van eigen gevoelens, gedachten, waarden en wensen.

Ze zijn bang om invloed te hebben op anderen. Vaak is de echte angst dat ze juist geen inbreng of invloed zullen hebben. Mensen met angst-bindingen verkeren vaak ook in verwarring: welke angsten zijn van henzelf en welke van anderen? Het gezelschap van angstige mensen geeft hen een gespannen gevoel of maakt hen verdrietig. Ze trekken zich vaak terug, of proberen de ander te behagen, (met humor) te onderhouden of tot bedaren te brengen om de angst te stoppen. Vaak is het resultaat dat ze verantwoordelijkheden op zich nemen die niet de hunne zijn omdat ze bang zijn voor wat er zal gebeuren als ze dat niet doen. Op andere momenten deinzen ze terug voor hun taak omdat ze zich onbekwaam voelen.

Een andere groep van angst-gebonden mensen zijn bang om anderen invloed te laten hebben omdat ze bang zijn zelf invloed te verliezen. Deze op beheersing gerichte mensen beheersen de mensen om hen heen vaak met kwaadheid, vernedering, verwerping, bespotting, zwijgen en andere manieren om pijn te doen, inclusief fysiek geweld.

We herkennen dit gedrag natuurlijk als representatief voor hersenen die hun synchronisatie op niveau 2 (zie hieronder) hebben verloren. Ze opereren vanuit angst en een poging dingen te laten stoppen in plaats van met anderen te synchroniseren (niveau 3; zie hieronder) of hun eigen

Angst-banden vormen zich als resultaat van falende pogingen tot zelfbescherming.

waarden, doelen en wensen of voorkeuren weer te geven (niveau 4; zie hieronder). Ze hebben hun geur verloren. Ze verspreiden geen licht meer. Denkend dat ze zichzelf beschermen zijn ze zichzelf kwijt geraakt en zijn verdwenen. Voor we kunnen begrijpen hoe we een angst-band kunnen veranderen in een verlangen-/liefde-band, laten we eens kijken naar de manier waarop een gezonde identiteit zou omgaan met angsten op elk van de hieronder genoemde ontwikkelings-niveaus. Vanuit dit overzicht kunnen we dan zien waar we moeten beginnen om de angst-band te corrigeren.

Angst-banden voorkomen op elk niveau van geestelijke groei

1. **Het niveau van de baby / het kleine kind**
 - a. De angst herkennen (waar ben ik nu eigenlijk bang voor?)
 - b. Weten wie ik bij me wil hebben als ik bang ben
 - c. Ontdekken wat ik wil (verlangens en wensen)
 - d. Over mijn angst leren praten
2. **Het niveau van het kind**
 - a. Mijn aandeel in de beangstigende situatie herkennen
 - b. Het aandeel van de ander in de beangstigende situatie herkennen
 - c. Een derde persoon gebruiken om mijn visie te checken
 - d. Mijn verantwoordelijkheid scheiden van die van jou (a+b)

- e. Leren mezelf te zijn in plaats van anderen te beheersen
3. **Het niveau van de (jong-)volwassene**
 - a. In relatie blijven en de angsten van anderen tolereren
 - b. Niets doen aan de angsten van anderen - laat hen ze leren hanteren
 - c. Zorg voor m'n eigen zaakjes met persoonlijke stijl
 - d. Herinner mezelf en anderen aan wederzijdse doelen en wensen

Wanneer het gaat om het hanteren van angsten is er een grote scheiding tussen het jong-volwassene niveau en de hogere niveaus. Tot op dit punt is iedereen verantwoordelijk voor zijn of haar eigen angsten en niet voor die van anderen. Zonder vele jaren van oefening is het moeilijk om te onderscheiden tussen 'deze angst is van mij' en 'die hoort bij jou'. Verder gaan naar volgende niveaus van geestelijke volwassenheid in het omgaan met angst zal dan tot verwarring leiden over verantwoordelijkheid. De verschuiving van verantwoordelijkheid van het hanteren van mijn eigen angsten naar het bijstaan van anderen in hun angsten is een belangrijk teken van disfunctie als die ondernomen wordt door iemand die op het niveau van (jong-) volwassene is of lager. Zelfs voor ouders is het nemen van verantwoordelijkheid voor de angsten van anderen buiten de ouder-kind relatie disfunctioneel.

Ouders moeten erop letten dat ze geen angst-band in hun kinderen opwekken. Juist omdat ouders veerkracht in hun kinderen willen bouwen, helpen ze hun kinderen terug naar vreugde vanuit angst, en leren hen zichzelf te zijn gedurende hanteerbare niveaus van angst.

4. **Het niveau van de Ouder(s)**
 - a. Degenen die bij jou horen, helpen (natuurlijke en geestelijke familie)
 - b. Enige gedeelde verantwoordelijkheid nemen voor de angsten van jongere hersenen
 - c. Angsten in jongere hersenen herkennen
 - d. Een jongere helpen naar vreugde en vrede terug te keren
5. **Het niveau van de Ouders**
 - a. Mensen uit risico-groepen en geïsoleerde en aan de rand van de maatschappij levende mensen helpen
 - b. Angsten in de gemeenschap identificeren
 - c. De gemeenschap helpen zich te herinneren hoe wij hier normaliter mee omgaan
 - d. Op een niet-angstige manier aanwezig blijven

Zoals we weten, handelen ouderen als ouders voor hun gemeenschap-als-gemeen. Ouders zullen voorzien in juist net genoeg zekerheid voor mensen om hun eigen angsten te herkennen en ermee te leren omgaan (a) in de wetenschap dat ze er niet alleen voor staan en (b) zich herinnerend wat werkelijk belangrijk is voor

“mensen zoals wij” onder deze beangstigende omstandigheden.

Angst omzetten in verlangen, gebaseerd op ons niveau van volwassenheid

De reden voor het voorgaande exposé over niveaus van geestelijke groei was het willen veranderen van angst-banden in liefde-banden waarin onze verlangens en identiteit kunnen stralen. Om een verandering in gang te zetten van angst naar liefde, beginnen we op het niveau van de (jong-)volwassene. Als we het probleem op dit niveau kunnen corrigeren, zal dat het eenvoudigst zijn. De volwassene kan eenvoudigweg iets anders bedenken en besluiten, en het probleem is opgelost. Oplossingen:

1. Wees met vertrouwen jezelf. Doe wat jij moet doen. Blijf in relatie met anderen om je heen die angstig zijn, maar doe niets aan hun deel van het probleem. Spreek over gemeenschappelijke doelen die belangrijk zijn gedurende deze tijd van dreiging en angst.

Als deze volwassen oplossing ‘werkt’, dan heb je de angst-band gecorrigeerd. Dit betekent niet dat anderen niet zullen reageren door je onder druk te zetten om weer angstig te worden. Dus moet je deze correctie misschien bij herhaling doen, onder toenemende druk en angst van anderen.

Als je nog steeds angst voelt of je niet goed kunt voorstellen hoe je de volwassen oplossing kunt toepassen, moeten we dieper gaan en eerdere problemen corrigeren die tot angst-banden hebben geleid. Ten eerste kijken we naar de vaardigheden van het kind-niveau. Het oplossen van angst-banden op het kind-niveau is niet slechts een kwestie van begrijpen en een andere keuze maken. Deze oplossingen vragen wat meer tijd, en betekenen meer studie en navraag doen bij anderen. Ze vereisen dus heel wat probleem-oplossend werk om “mijn” van “jouw” te leren onderscheiden.

Het is moeilijk deze problemen op te lossen zonder betrokkenheid van anderen - zonder hun terugkoppeling en bemoeiding.

2. Definieer je verantwoordelijkheden zorgvuldig. Loop de eisen langs waarvan je denkt dat je er aan moet voldoen en bekijk welke redelijkerwijs bij jou horen en welke onredelijk zijn. Zoek een betrouwbaar persoon bij wie je je oordeel kunt checken. Wees net zo duidelijk als je probeert het probleem of de angst van iemand anders weg te nemen.

Je moet hierna duidelijk kunnen ver-

woorden wat jouw aandeel is en wat het aandeel van de ander is in het probleem en de oplossing ervan.

3. Ga na of iemand anders je probeert te beheersen door overstuurt te zijn of daarmee te dreigen. Als je zo beheerst wordt, keer terug naar stap 2 totdat je rustig en duidelijk met hen kan spreken over jouw verantwoordelijkheden en grenzen.
4. Verifieer of je anderen probeert te beheersen door je dreigementen of door overstuurt te zijn. Als dat het geval is, keer terug naar stap 2 tot je kalm en duidelijk tegenover die ander kunt spreken over jouw verantwoordelijkheden en grenzen.

Als je nog angst voelt en je niet kunt voorstellen hoe je tegenover die ander kunt spreken over jouw verantwoordelijkheden en grenzen, of als dit niet lukt, moeten we nog dieper gaan en problemen corrigeren en vaardigheden ontwikkelen op het niveau van de baby / het kleine kind. We komen hier als we de dingen niet zelf uit kunnen zoeken of als, wanneer we dat toch proberen, de angst zo sterk is dat we niet vrij en open kunnen praten over wie we zijn, zodat ons “zelf” verborgen blijft en verloren zolang we bang zijn.

5. Probeer te ontdekken waar je werkelijk bang voor bent met hulp van mensen met ervaren hersenen. Vaak is hetgeen waar ik bang voor ben niet een realiteit van vandaag of wat het voor mij lijkt te zijn. Ik kan denken dat ik bang ben dat ik m'n werk niet goed doe terwijl ik in werkelijkheid bang ben dat iemand boos op me is of me belachelijk maakt. Ik ben bang dat ik het belachelijk gemaakt worden niet overleef vanwege mijn vroege levenservaringen.
6. Je moet leren wie je bij je wilt hebben wanneer je bang bent en wat je wilt dat ze dan voor of met je doen. Je hebt iemand nodig die de angst kan hantelen zonder overweldigd te worden, en die je kan helpen te focussen op jezelf in plaats van op de dreiging die je meent te zien.
7. Je moet ontdekken wat je echt wilt en waar je in de huidige situatie het meest om geeft zodat je je doelen en waarden kunt verwoorden.
8. Je moet leren te spreken over waar je veel om geeft zelfs als je bang bent. Dat kan je leren door de aanwezigheid van iemand die je geduldig helpt woorden te vinden voor wat je bedoelt, en te oefenen ze uit te spreken in een minder bedreigende situatie tot je eraan toe bent om over je waarden, doelen en voorkeuren te spreken tegenover anderen die bang zijn of voor wie jij bang bent.

Dit proces van het definiëren en uitdrukking geven aan onze identiteit wordt een stuk eenvoudiger wanneer onze identiteit volwassen en stevig wordt. Hoe verder we groeien, hoe gemakkelijker het is om angst-banden te veranderen in liefde-banden.

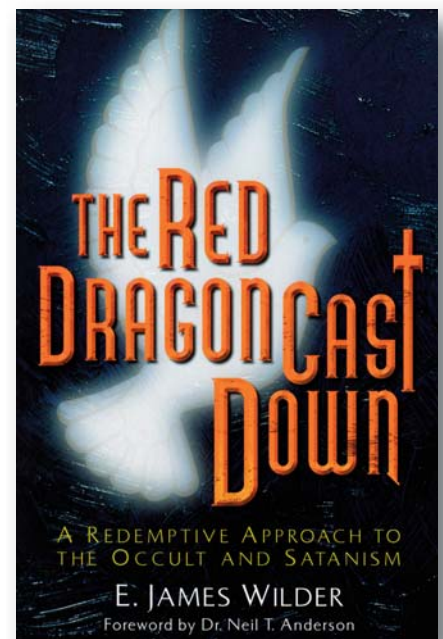
Engelstalige origineel: “Fear Love Bonds and cults. pdf” op: www.lifemodel.org

Gebaseerd op hoofdstuk 5 van het boek: The Red Dragon Cast Down: A redemptive approach to the occult and Satanism, door E. James Wilder; met een paragraaf uit het aangekondigde boek: Thriving, door E. James Wilder & Chris Coursey. Vertaling en bewerking door André H. Roosma, **Accede!**, www.12accede.nl, Zoetermeer, sept./okt. 2006,

(c) 2004 door E. James Wilder Ph.D.
Shepherd's House Inc.
P.O. Box 40096 Pasadena, CA 91114, USA

Te bestellen via www.stichting-promise.nl

Christelijke assertiviteitstraining

Vanaf 5 februari t/m 14 mei wordt er weer een christelijke assertiviteitscursus gegeven in het therapeutisch centrum te Oudewater. Deze cursus waarin sociale vaardigheden gecombineerd worden met christelijke identiteit, is uniek in zijn opzet. Hoe ga je als christen om met grenzen op je werk, in je familie, bij vrienden en naar God? Naast emotionele intelligentie, wordt veel aandacht besteed aan conflicthantering en identiteit. De cursus wordt gegeven door Gerard en Coby Feller, psychosomatisch fysiotherapeut en pastoraal therapeut.

Assertiviteit

Het Engels kent in tegenstelling tot het Nederlands een werkwoord "to assert" wat volgens het woordenboek betekent: jezelf kenbaar maken, voor jezelf opkomen, je emoties tonen, voor je rechten opkomen, duidelijk je eigen mening zeggen. "Nee" durven zeggen zonder je schuldig te voelen, keuzes kunnen maken, risico's durven nemen. Uiting durven te geven aan gevoelens van vriendschap, liefde en genegenheid maar ook negatieve emoties durven te uiten bijvoorbeeld door nee te zeggen zonder je schuldig te voelen.

Assertief zijn betekent ook vrijmoedig zijn. Het uitgangspunt van assertiviteit en christen zijn is dat je verantwoordelijk bent voor je eigen gedrag, dat jij verantwoordelijkheid verschuldigd bent aan je Schepper. Hij bepaalt uiteindelijk wat goed en slecht is, niet je omgeving. Assertief zijn betekent dat je, je niet op een negatieve manier laat beïnvloeden door wat anderen van je denken of door wat je denkt dat anderen van je denken. Subassertieve mensen denken en handelen in zekere zin oneerlijk, door te zwijgen of mee te praten met de ander. Natuurlijk heeft een ieder het recht om te zwijgen, als het

dan maar duidelijk is dat hij of zij zwijgt. Subassertieve mensen draaien, met hun zwijgen, om de waarheid heen en komen niet op voor zichzelf terwijl ze dat diep in hun hart wel zouden willen. Hij/zij zwijgt terwijl hij/zij wil praten. Hij/zij zou zelf zo graag aandacht willen, maar durft dit niet te uiten. Hij/zij besteedt daarom maar veel zorg aan dat wat anderen willen. (Nico van der Voet)

Assertief zijn betekent dus niet dat je geen ja meer mag zeggen. Als je aan een verzoek wilt voldoen is dat uitstekend. Vaak durven we geen nee te zeggen uit angst om ruzie te krijgen, mensen te verliezen, onszelf schuldig te voelen enz. Als je jezelf altijd wegcijfert blijft er niets van jezelf over. Dit is niet goed voor jezelf maar ook niet voor een ander. Als iemand je een verzoek doet is het belangrijk goed te luisteren naar wat de ander zegt. Bedenk of je meteen wilt weigeren of dat je de beslissing wilt uitstellen. Wees duidelijk in wat je besluit, als je weigert zeg dan duidelijk nee. Vertel eventueel waarom je nee zegt. Herhaal bij aandringen je weigering. Blijf consequent, tenzij je van mening verandert. Het tegenovergestelde van subassertief gedrag is agressief gedrag. Agressief betekent wel voor jezelf opkomen, maar op een vervelende manier. Je snoert anderen de mond of maakt ze belachelijk. Het lijkt op autoritair gedrag. Je komt voor jezelf op door anderen onnodig te kwetsen.

Cursusinhoud

In de cursus die uitgaat van een Bijbels mensbeeld komen zaken aan de orde zoals:

- Je identiteit als Christen;
- Hoe kan ik voor mezelf opkomen en wat is het verschil met "de onderste weg gaan";
- Hoe leer ik sociale vaardigheden en non verbale communicatie;
- Hoe kan ik spanningen in het samenleven met anderen onder controle krijgen en houden?;
- Hoe ga ik om met mijn gevoelens en de gevoelens van anderen?;
- Hoe leer ik op de juiste wijze als Christen te communiceren en grenzen te stellen?;
- Hoe ga ik om met agressiviteit.

De leermethodes voor deze training zijn:

- Verschillende soorten rollenspelen,
- Bijbelse voorbeelden en mogelijkheden

voor oefeningen,

- Verbale en non-verbale communicatie training,
- Ontspanningstechnieken, groeps gesprekken,
- Bijbelstudies en huiswerkopdrachten.
- In sommige lessen wordt gebruik gemaakt van videotraining.

Iedere les bestaat uit een theoretisch gedeelte waarin verschillende hulpmiddelen die tot een betere assertiviteit leiden besproken en beoefend worden. En na de pauze in de subgroepen worden praktische situaties geanalyseerd, besproken en beoefend. Ook komt iedere les een oefening in christelijke identiteit terug. Bij de cursus hoort een uitgebreid (153 blz) cursus-en werkboek wat in de loop der jaren aangepast is aan de ervaringen van de cursus.

Voordat men op deze cursus kan inschrijven, dient er een intakegesprek plaats te vinden, waarin er wederzijds afgestemd wordt of de cursus wel voor u geschikt is, en verder wordt de motivatie getest om daadwerkelijk in de praktijk ook met deze cursus van 10 avonden te doen (U kunt zich inschrijven of meer info vragen via tel. 0348-563968).

De geplande lesavonden voor het voorjaar 2007 zijn:

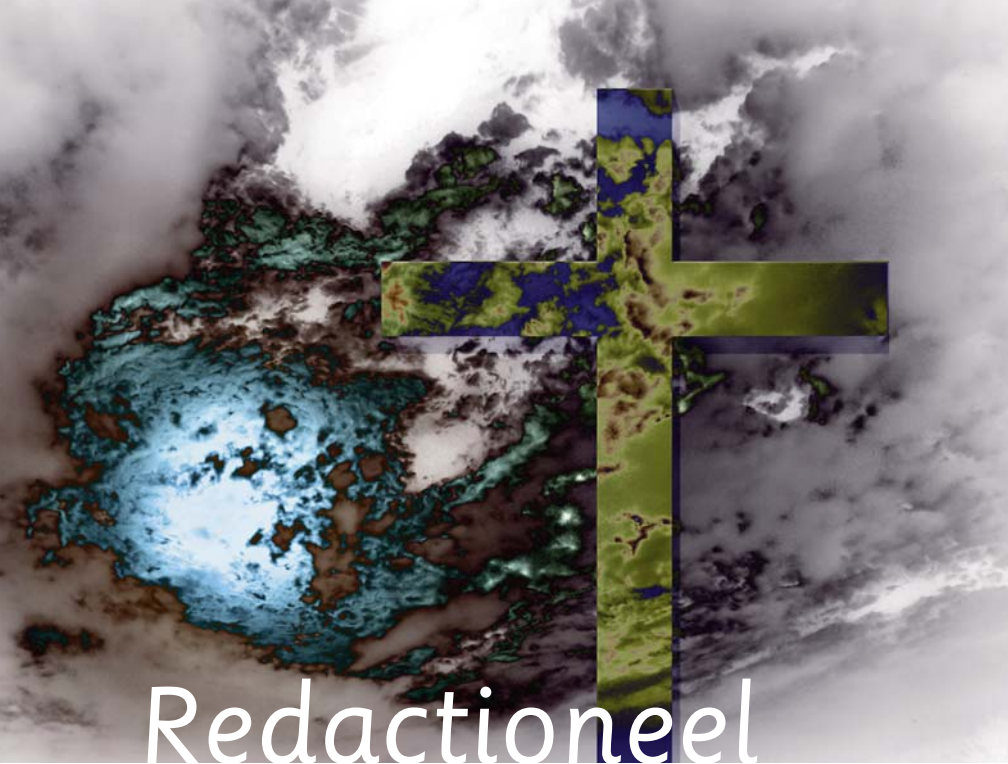
- Februari: 5,12,26
- Maart: 5,12,26
- april: 2,16
- Mei: 7,14

De cursuskosten bedragen inclusief intake en uitgebreide cursusmap € 293 (alleen voor particulieren) te voldoen vóór aanvang van de cursus op bankrek. 35.23.13.498 tnv G.P.M. Feller te Oudewater.

Veelal vergoeden bedrijven en instellingen deze cursus.

Stuur ons een email via info@pastoraal.com voor meer informatie of om u op te geven voor de cursus, of bel telefoon 0348-563968 of 563359

Redactioneel

De tijd is nabij. Op.1:3b

Johannes staat op het eiland Patmos onder een open hemel. Voor zijn verbaasde blik wordt heel het wereldgebeuren als in een film ontrold. Hij ziet de geweldige krachten hierachter, het leven en de wereld lijken zich te haasten naar het einde. Het ene beeld verdringt het andere, het houdt hem in grote spanning, en dan ziet hij het slot. En roept hij uit: "De tijd is nabij" De tijd van de wederkomst van Jezus Christus, zijn en onze Heiland. Johannes kreeg een overzicht over héél het wereldgebeuren. Wij zien alleen maar een stukje van de massale film. Maar ook wij merken dat we de tijd niet kunnen vasthouden, met alle stress in ons leven. Aan het einde van het jaar kijken we vaak terug en vooruit. Terugkijken ook naar de gebeurtenissen in ons eigen leven, gebeurtenissen die tot dankbaarheid stemmen, maar soms ook tot bekering leiden. Bekering tot een proces van verootmoediging, belijden en reiniging. Het artikel psychosomatiek in spreuken gaat hierover. Het is nodig dat we ons innerlijk (laten) zuiveren door de middelen die God ons geeft, het Woord, de Heilige Geest en het kruis en opstanding van Jezus Christus. Dit ter 'genezing der beenderen' genezing en van onze totale gezondheid maar ook ter voorbereiding van de ontmoeting met Christus Jezus die komt. Johannes ziet dat er sterke machten zullen opkomen, uit de diepte, het beest uit de zee, uit de aarde en de afgrond, beelden van de antichristelijke macht. Ze denken hun eigen plan te hebben maar worden uiteindelijk ook door God toegelaten om de mensen in zijn doodsnoed tot Hem te trekken. Elke dag van wereldlijden en wereldleed is een dag dicht bij Zijn komst. Door Zijn Geest inspireert Hij de gelovigen om weerstand te bieden tegen 'het geheimen van wetteloosheid' (2Thes.2:7) Vele valse profeten, valse broeders, valse leraars, valse getuigen en zelfs valse Christussen zijn ook onder ons actief en wervend bezig. Hoe kun je dat herkennen en ontmaskeren? Allerlei profetieën, leringen, stromingen, bedieningen, therapieën en praktijken dienen zich aan.. Het lijkt onmogelijk om het kaf van het koren te scheiden. In zijn artikel over oordeelsprofetieën roept WillemJan PijnackerHordijk ons op om alles zorgvuldig te toetsen. Dan worden we niet meer onmondig op en neer, heen en weer geslingerd onder invloed van allerlei wind van leer, door het valse spel der mensen, in hun sluwheid, die tot dwaling verleidt, maar dan groeien wij, ons aan de waarheid houdende, in elk opzicht naar Hem toe, die het Hoofd is, Christus. (Ef.4:14,15) Dat is ook de strekking van het artikel over liefdes en angstbanden van Jim Wilder. Het geeft ons inzicht niet alleen in de extremeiten van sektes en satanische stromingen, maar laat ons tevens zien de onderliggende structuren in de relaties van mensen zien, die leiden tot deze liefdes of angstbindingen. De (theoretische en praktische) eenheid in liefdebanden in Christus is dat wat een werkelijk belangrijk fundament in dit alles is. Als Stichting Promise proberen we hier al meer dan 23 jaar voorlichting over te geven. U kunt ons hierin steunen door uw gebed en gaven. Voor het komende jaar is het abonnementsgeld weer vastgesteld op een minimumbedrag van € 10,- De werkelijke kosten zijn het dubbele. Ieder die aan het blad meewerkt, doet dit op vrijwillige, onbetaalde basis. Als u mee wilt helpen om het blad te continueren en de drempel van het abonnementsgeld laag te houden, kunt u wat extra's overmaken. Redactie en bestuur wenst u een bijzonder gezegend en gezond 2007 toe.

Gerard Feller

Colofon

Het blad "Promise" is een uitgave van stichting Promise en verschijnt 4 maal per jaar.

Het doel van de stichting is de verkondiging van het evangelie van Jezus Christus.

De stichting tracht dit doel te bereiken door:

- Het toetsen van allerlei maatschappelijke en geestelijke stromingen en denkwijzen, vooral op medisch en sociaal gebied aan het Woord van God, de Bijbel.
 - Het publiceren via het blad "Promise" van geschriften en of bijbelstudies met bovengenoemd doel, dit tevens via audiovisuele middelen aan een zo breed mogelijk publiek.
- De stichting is interkerkelijk en heeft als grondslag, zich daarbij alleen te laten leiden door de Bijbel, waarvan ze gelooft dat dit het geïnspireerde Woord van God is en alleen onfeilbaar gezegd heeft.

We geloven dat God deze wereld zo lief heeft, dat Hij zijn Zoon gegeven heeft om onze straf op de zonde te dragen, opdat wij, indien we in Hem geloven eeuwig met Hem mogen leven en ook nu dagelijks Zijn aanwezigheid mogen ervaren. Door middel van diverse activiteiten van de stichting willen we deze boodschap uitdragen

Redactie

Gerard en Coby Feller, Oudewater
drs. W.J. Pijnacker Hordijk

Comité van aanbeveling

Ds. Orlando Bottenbley
Drs Martie Dieperink
Drs Bert Dorenbos
Drs MartienJan de Haan
Prof. dr. Ir. Henk Jochemsen
Dhr. Hans L.J. Keijzer
Prof.dr. Martjan Paul
Drs Chr. Steyn
Dhr. Teun Stortenbeker
Dhr Feike ter Velde
Ds dr. Paul J. Visser
Drs Jef de Vriese (België)
Drs Téó v.d. Weele
Dr. Jim Wilder (U.S.A.)

De verantwoordelijkheid voor de inhoud van de artikelen is voor de auteur en/of de redactie

Vormgeving

www.DUO-ontwerp.nl

Druk

UnitedGraphics, Zoetermeer

ISSN: 1383-0295

verschijnt 4x per jaar

Abonnement: minimaal €10,- per jaargang

St.Promise

Lange Burchwal 80
3421 SM Oudewater
Tel. 0348 - 563359
Fax. 0348 - 563968
e-mail: info@stichting-promise.nl
internetpagina: www.stichting-promise.nl
Rabobank: 39.16.83.071
Postbank: 4906197

Voor België:

jaarrekening abonnement minimaal €10,-
Belg.Post.Rek.Nr. 000.16.92.998-57
St.Promise
Lange Burchwal 80
3421 SM Oudewater, Holland

Losse nummer €2,50

9 771383 029001